Влада – Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

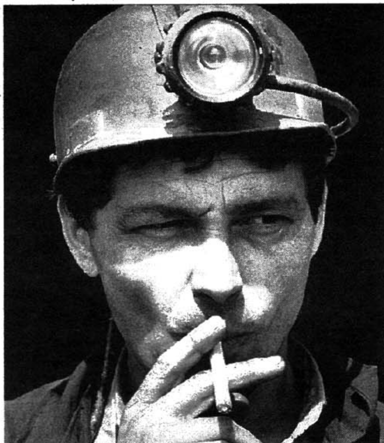
№ 80 (830) ♦ П'ятниця, 29 квітня 1994 року ♦ Ціна договірна

А кораблі пливуть... під чужоземними прапорами

Миколаїв — місто корабелів. Це відомо всім. Та кораблі для Миколаєва — не лише технічна продукція, а й джерело добробуту міста, області. Якщо, приміром, торік за дев'ять місяців промислової продукції випущено на 5690 мільйонів карбованців, то це заслуга суднобудівної галузі (33,7 відсотка від згаданої суми).

Завод «Океан» випускає судна, які охоче купують у багатьох країнах світу, зокрема у Греції, де великим попитом користуються українські рудовози.

Україна — суднобудівна країна. Зі стапелів у Херсоні, Миколаєві та інших містах сходять танкери, риболовецькі судна для замовників — багатьох країн світу. Борознять моря-океани українські кораблі. Точніше, зроблені вмілими й роботящими руками українських корабелів. А прапори на них — інших країн. Шкода, що Україна не може навіть належно оцінити можливості і багатства, які в неї під рукою...

На фото: один із кращих трудівників заводу «Океан» Валерій Пурло; корабели Миколаєва.

Фото Олександра КРЕМКА.

У Центральній виборчій комісії по виборах Президента України

27 квітня Центральна виборча комісія розглянула протоколи окружних виборчих комісій Київського міського виборчого округу №26 та Донецького виборчого округу №5 щодо реєстрації претендентом на кандидата в Президенти України Ланового Володимира Тимофійовича, Плюща Івана Степановича та Рудя Миколу Степановича. Розглянуто також заяви ініціативних груп виборців, зазначених у протоколах.

Відповідно до статей 2, 23 і 24 Закону про вибори Президента України Центральна виборча комісія зареєструвала Ланового Володимира Тимофійовича, 1952 року народження, президента Центру ринкових реформ, позапартійного, працює і мешкає в місті Києві, висунутого зборами виборців на київському заводі «Вулкан», претендентом на кандидата в Президенти України.

Центральна виборча комісія зареєструвала також Плюща Івана Степановича, 1941 року народження, Голову Верховної Ради України, позапартійного, працює і мешкає в місті Києві, висунутого зборами виборців на шахті імені Абакумова Донецької області, претендентом на кандидата в Президенти України.

Зареєстровано претендентом на кандидата в Президенти України Рудя Миколу Степановича, 1941 року народження, викладача Київського державного технічного університету будівництва та архітектури, позапартійного, працює й мешкає в місті Києві, висунутого зборами виборців, проведеними в мікрорайоні Жуляни Залізничного району міста Києва.

Згідно зі статтями 23 та 24 Закону про вибори Президента України Центральна виборча комісія зареєструвала також ініціативні групи виборців від колективів, а також зборів за місцем проживання, які висунули цих претендентів.

* * *

Центральна виборча комісія по виборах Президента України відповідно до статей 13 і 21 виборчого закону, розглянувши заяви та інші документи, подані Селянською партією України, Українською консервативною республіканською партією та Українською селянською демократичною партією, зареєструвала ці партії як такі, що виявили намір висунути кандидатів для участі у виборах Президента України 26 червня 1994 року.

Неймовірні амбіції ймовірного провокатора

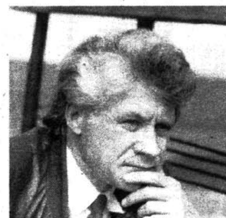
19 квітня «Комсомольская правда» опублікувала опус «Вероятные» планы невероятного противника». Праця ця підписана по суті анонімом, а саме «Независимой экспертной группой «Россия — Украина — Крым».

Йдеться там про «плани десантування українських військ на Кубань і Дон» та про інші зовсім маячні речі. У цьому самому номері, щоб дотриматися видимості якоїсь об'єктивності, газета надає слово радникові посольства України в Росії Вадимові Долганову. Радник кваліфікує згадуваний вище опус: «Все це — маячня», — і підкреслює, — такого роду матеріали з'являються тоді, коли керівники України і Росії починають домовлятися про якісь складні проблеми». Сказано, здавалося б, вичерпно. Однак «Комсомольская правда» самою публікацією дає зрозуміти, що справа радника називати це маячнею, а от їх, українців, агресивні плани — читайте.

«Голос України» вже висловлювався з цього приводу. Але друга публікація «Комсомольской правды» (26. 04.94) «Укринформ уполномочен опровергнуть», спонукає сказати ще кілька слів з цього приводу.

(Закінчення на 5-й стор.)

СЕРПНЕВІ ПОДІЇ 91-ГО. У ЗВ'ЯЗКУ З ТИМ, ЩО ЗДІЙСНЕНО АНТИКОНСТИТУЦІЙНІ ЗАХОДИ...

Валентин ЧЕМЕРИС, автор багатьох книг, в тім числі й історичних романів «Ольвія», «Смерть Атея», «Скандал в імператорській сім'ї», «Фортеця на Борисфені», завершив роботу над новим твором, цього разу публіцистичним романом «Президент».

Пропонуємо читачам нашої газети розділ з роману В.Чемериса «Президент».

«Він з ходу запитав мене: «Ти радіо слухаєш? Так ти не знаєш, що сталося?» — «Швидше в Київ, якомога швидше в Київ!» — Прямо в машину подзвонив Єльцин. — Варенников погрожує надзвичайним станом. — «Это Крючков говорит. КГБ». — Негайно на телебачення, скажи: хай готують ефір! — Треба було приспати лихо, не розбуджуючи його. — Москва зробила з інтерв'ю таке, що їй хотілося. — Я, як Голова ВР, не можу бути членом жодної партії...»

19 листопада 1993 року ми говорили з Президентом України про серпневі події 91-го. Я, пригадую, запитав Леоніда Макаровича, коли він уперше дізнався про переворот у Москві? І — від кого? Леонід Кравчук відповів, що від тодішнього першого секретаря ЦК КПУ Станіслава Гуренка. І заходився розповідати:

— Він подзвонив мені рано, десь відразу ж після шостої.Телефон не вгавав, бо я, зізнаюсь, спав сном праведника. Сплю я міцно, тож телефон подоподзвонив, поки я нарешті прокинувся, спустився вниз до свого вузла зв'язку і зняв трубку. І коли спускався, і коли знімав трубку, то від мого доброго настрою, навіяного якимось гарним сном, не лишилося й сліду. Ясно було, що главі держави о шостій ранку не дзвонитимуть з приводу якогось дріб'язку. І передчуття тривоги хутко справдилось. На другому кінці дроту був Станіслав Гуренко. Він з ходу запитав мене: «Ти радіо слухаєш?» Одказую, що встаю о пів на сьому і лише тоді слухаю. А Гуренко (в його голосі чи то тривога, чи щось інше): «Так ти не знаєш, що сталося?!» Ну, все, думаю... І чомусь про Москву згадав, невже, думаю, щось затіяла?.. Метнувся до приймача — якраз читали постанову про створення ГКЧП. «Ось так, — каже Гуренко, і не ясно, схвально він говорить чи осудливо, чи просто інформує мене. — Влада перейшла до членів новоствореного комітету. Горбачов відсторонений від керма...» Я поклав трубку і почав слухати радіо. Хвилювання було велике, просто аж на душі хололо, бо я добре розумів, що це таке. Закони СРСР уже поставлені заколотниками над законами республік — так можна швидко втратити суверенітет, так по-справжньому і не здобувши його...

(Закінчення на 4-й стор.)

Уточнення

В матеріалі «Притягти до відповідальності» («ГУ» 16 лютого 1994 року) йшлося про затримання виплати зарплати трудовим колективам Тернопільщини. Зокрема відзначалося, що страйковий комітет ВО «Оріон» закликав уряд і Верховну Раду України виявити зловмисників у кредитно-банківській системі, чиї дії руйнують промисловість, а у випадку невиконання цих вимог працівники «Оріону» збираються страйкувати біля парламенту. За повідомленням голови страйкового комітету «Оріону» Й.Джавала, комітет такого рішення не приймав.

У ЦЕНТРАЛЬНІЙ ВИБОРЧІЙ КОМІСІЇ ПО ВИБОРАХ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

28 квітня Центральна виборча комісія розглянула протоколи окружних виборчих комісій Чернігівського виборчого округу № 25 і Полтавського виборчого округу № 16, а також заяви ініціативної групи виборців щодо реєстрації претендентами на кандидата в Президенти України Кучми Леоніда Даниловича та Пинзеника Віктора Михайловича.

Відповідно до вимог Закону про вибори Президента України Центральна виборча комісія зареєструвала Кучму Леоніда Даниловича, 1938 року народження, президента Українського союзу промисловців і підприємців, позапартійного, працює і мешкає в місті Києві, висунутого зборами виборців у місті Чернігові, претендентом на кандидата в Президенти України.

Зареєстровано також претендентом на кандидата в Президенти України Пинзеника Віктора Михайловича, 1954 року народження, голову Українського фонду підтримки реформ, позапартійного, працює і мешкає в місті Києві, висунутого зборами виборців у місті Комсомольську Полтавської області.

Центральна виборча комісія зареєструвала ініціативні групи виборців від зборів за місцем проживання, які висунули цих претендентів.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про проведення в Україні Місячника милосердя

У зв'язку з проголошенням Генеральною Асамблеєю ООН 1994 року Міжнародним роком сім'ї, підтримуючи ініціативу Фонду милосердя і здоров'я України та з метою привернення уваги широкої громадськості до проблем найбільш вразливих у соціальному плані верств населення постановляю:

1. Провести в Україні з 1 травня до 1 червня 1994 року Місячник милосердя.

2. Кабінету Міністрів України, уряду Республіки Крим, місцевим державним адміністраціям:

ужити заходів до надання натуральної та грошової допомоги найменш соціально захищеним верствам населення;

спільно з місцевими осередками Фонду милосердя і здоров'я України, Товариства Червоного Хреста України, Дитячого фонду України, громадськими організаціями, благодійними фондами, релігійними громадами організувати проведення благодійно-культурних заходів, спрямованих на допомогу інвалідам, престарілим, самотнім непрацездатним громадянам, дітям-сиротам, одиноким матерям, багатодітним та малозабезпеченим сім'ям з дітьми, а саме: благодійних аукціонів, виставок, концертів, безплатних обідів, збору коштів, речей, ліків тощо;

звернутися до трудових колективів підприємств, установ, організацій усіх форм власності, банків, колективних сільськогосподарських підприємств, фермерів, об'єднань громадян з проханням надати матеріальну допомогу найменш соціально захищеним верствам населення;

запропонувати засобам масової інформації широко висвітлювати проведення в Україні Місячника милосердя.

3. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України
Л.КРАВЧУК

м.Київ,
23 квітня 1994 року

«ЦЕНТР» — ОЗНАЧАЄ «ДІЯ»

Повідомлення про збори новообраних народних депутатів України, на яких прийнято рішення щодо створення депутатської групи «Центр», викликало серед громадськості помітний резонанс. Кореспондент Укрінформу звернувся до першого заступника Голови Верховної Ради Василя ДУРДИНЦЯ, який стоїть біля витоків цієї ідеї, з кількома запитаннями.

Кор. Василю Васильовичу! Як народилася ця ідея і в чому сенс формування саме такої групи?

В.В.Дурдинець. Щоб дати більш повну відповідь на ваше запитання, варто, мабуть, звернутися до нашої недавньої історії.

Відомо, Верховна Рада минулого, дванадцятого скликання зробила чимало. Саме вона, виражаючи волю народу, прийняла Декларацію про державний суверенітет, проголосила державну незалежність України. Саме вона заклала перші цеглини у підвалини нашої держави, яку нині визнали 145 країн світу, створила основи функціонування усіх державно-правових інститутів, умови для подальших демократичних реформ. Саме за час її діяльності політичний плюралізм став реальністю, а демократія з формального лозунгу почала перетворюватися у невід'ємну рису повсякденного життя нашого народу. 402 закони і понад 1100 постанов нормативного характеру, що становлять фундамент розбудови демократичної правової держави, — це дійсно чимало.

Але чи все було зроблено нею, що можливо? На превеликий жаль, ні. І причина тут одна — ефективній діяльності Верховної Ради перш за все заважало політичне протистояння двох великих угруповань депутатів. За протиборством ідеологічних принципів, за партійними пристрастями нерідко забувалася суть справи. А «влада» ж політиків, як відомо, обмежена в часі і просторі, і просто неприпустимо гаяти час на політичні чвари та міжусобиці. Не допустити їх, а коли вони виникли, то погасити, таке, на мій погляд, завдання центру.

На нинішніх виборах народних депутатів України більшість місць у Верховній Раді здобули кандидати, які висунуті трудовими колективами та групами виборців і виступали за зміцнення державності України. Вирішальний вплив на вибір громадян тут справили особистість кандидата, його життєва позиція, досвід державної, управлінської, господарської чи громадської роботи, людські якості і привабливість передвиборної програми. Програми цих кандидатів, як правило, віддзначають зваженість, націленість на конструктивну роботу по розбудові української державності, розумне реформування політичної системи, економіки та інших сфер суспільного життя, на поліпшення добробуту людей.

Ці депутати несуть із собою значний інтелектуальний потенціал, прагнення до співпраці і співробітництва. Однак їх багаж не може бути використаний ефективно, якщо кожен з них діятиме самотужки. Отже, ситуація в новому парламенті з урахуванням «уроків» минулого об'єктивно висуває перед незалежними депутатами потребу об'єднатися в депутатську групу центристського характеру. Групу, яка, не хитаючись у той чи інший бік, як мовиться, то вліво, то вправо, виявлятиме ініціативу та вироблятиме власну позицію, керуючись інтересами народу і держави, здоровим глуздом, прилучаючи до цієї позиції депутатів, які входять до інших формувань. Гадаю, що така депутатська група може в подальшому скласти професійно сильне і продуктивне ядро Верховної Ради України, здатне взяти на себе консолідуючу роль у законотворчій роботі та виведенні країни з кризи, забезпечення її поступального розвитку.

Кор. Як практично формуватиметься ця група?

В.В.Дурдинець. На зборах новообраних народних депутатів — ініціаторів створення групи «Центр» вирішено, що народні обранці об'єднуватимуться в групу на основі спільності принципових положень їхніх передвиборних програм добровільно. Однак обов'язкові умови прийому до депутатської групи «Центр» звичайно, є. Це:

— підтримка депутатом Декларації про державний суверенітет України та Акту проголошення незалежності України, відстоювання цілісності території та недоторканості кордонів української держави;

— визнання необхідності реформування економіки на ринкових принципах та забезпечення рівноправності усіх форм власності і господарювання;

— участь у пошуках шляхів і засобів, що дали б змогу спинити падіння життєвого рівня народу і забезпечити соціальний захист населення, особливо найбільш вразливих його верств, протистояння будь-яким спробам використати тяжке становище людей у політичних руйнівних цілях;

— готовність налагоджувати дружні стосунки України з іншими державами на основі загальновизнаних принципів міжнародного права, широкої економічної інтеграції з країнами СНД, поступового входженняу європейське і світове економічне співтовариство;

— підтримка кроків у реформуванні політичної системи в напрямку створення громадянського суспільства та побудови правової держави;

— дотримання конституційних норм та положень чинного законодавства при вирішенні усіх питань, заперечення непарламентських, насильницьких форм боротьби, а також деструктивних дій у самій Верховній Раді (зрив сесійних засідань, бойкотування роботи тощо);

— активна участь у зусиллях, спрямованих на досягнення і підтримання громадянського миру і злагоди в суспільстві, неприйняття пропаганди війни, класової ненависті, міжнаціональної, міжрегіональної чи міжконфесійної ворожнечі;

— дотримання принципів Загальної декларації прав людини;

— визнання багатопартійності, права людини на погляди, відмінні від поглядів депутата;

— сприяння посиленню боротьби із злочинністю, особливо організованою.

Як бачите, умови означають одне — конструктивність. І це не випадково. Адже тільки при такій постановці питання депутатська група «Центр» матиме своє обличчя і, що набагато важливіше, буде дієздатною.

Кор. А куди спрямовуватиметься ця дієздатність? Якщо можна, коротко, в загальних рисах охарактеризуйте цілі і завдання групи «Центр».

В.В.Дурдинець. Коли коротко, то депутатська група «Центр» ставить собі за мету:

— об'єднати інтелектуальний і організаційний потенціал депутатів, що входять до депутатської групи, для вирішення завдань, які постають перед Україною, для виконання їхніх виборних програм, надання їхнім діям цілеспрямованого характеру;

— сприяти депутатам — членам групи у реалізації їх права на законодавчу ініціативу;

— виробляти спільну позицію з питань, що вносяться на розгляд сесій, та доводити точки зору депутатів — членів групи до відома Верховної Ради України;

— досягати погодженої думки при формуванні органів виконавчої і судової влади, персональних обраннях, призначеннях, затвердженнях на посади і звільненнях з них;

— забезпечувати представництво депутатів — учасників групи в усіх органах Верховної Ради та офіційних парламентських делегаціях;

— налагоджувати контакти і співпрацю з іншими депутатськими групами, відшукувати шляхи зближення їх точок зору чи досягнення консенсусу в конкретних питаннях.

Тобто своє основне завдання парламентська група «Центр» бачить в утвердженні блоку фракцій, що стоять за проведення ефективних політичних і економічних реформ, спрямованих на поліпшення життя людей, зміцнення дисципліни і порядку в державі, за конструктивну роботу Верховної Ради України.

Це — коли дійсно «в загальних рисах».

Кор. Натяк зрозумів. І все ж — наостанок. Щоб група «Центр» могла виконати поставлену перед собою мету, потрібна чітка організація її діяльності. Що плануєте зробити у цьому плані?

В.В.Дурдинець. Як я уже говорив, група створюється на принципі добровільності.

Свідченням вступу депутата до групи є підписання ним відповідного документа — згоди. Депутат має право вийти з групи, подавши заяву, а в разі порушення ним умов прийняття до групи може бути виключений з неї за рішенням її загальних зборів.

Свою роботу депутатська група вестиме відкрито. Всі питання вирішуватимуться голосуванням після широкого і демократичного обговорення. Рішення прийматиметься більшістю голосів присутніх депутатів, причому збори вважатимуться правомочними, якщо в них бере участь понад половина членів депутатської групи.

Принагідно зазначу, визначення групою позиції з того чи іншого питання не збавляє депутата, що входить до групи, права голосувати на власний розсуд.

Для організаційного забезпечення роботи депутатської групи створюється Координаційна рада у складі п'ятьох координаторів, які головують на зборах групи почергово. Координаційна рада представлятиме депутатську групу у стосунках з керівниками і органами Верховної Ради, іншими депутатськими групами та парламентськими делегаціями зарубіжних країн. Вона ж забезпечуватиме членів депутатської групи наявною у неї інформацією з питання, в якому має бути прийняте рішення.

Це, знову-таки, в загальних рисах.

Звісно, зібравшись у повному складі, депутатська група може внести зміни у попередньо визначені засади своєї організації і діяльності. І це, очевидно, буде зроблено, оскільки справжній політиці притаманна принципова творчість. Але початок, як то кажуть, покладено.

Сьогодні, за два тижні до першої сесії новообраної Верховної Ради, до складу групи «Центр» уже входить понад 30 народних депутатів. Серед них — такі відомі постаті, як Іван Плющ, Юхим Звягільський, Валерій Череп, Валентин Ландик, Микола Жулинський, Ігор Юхновський, Володимир Пилипчук, Володимир Яворівський, Роман Шпек, Анатолій Голубченко, Микола Сургай, Олександр Бандурка, брати Василь та Михайло Костицькі, Володимир Бортник, Антон Бутейко та інші. І кожного дня цей список поповнюється.

Ініціативна група, яку мені довірено очолювати, розробила конкретний план дій на першу сесію Верховної Ради. Окрім нагальних організаційних питань, ми вважаємо за необхідне, не гаючи часу, розглянути три блоки першочергових проблем. Це — шляхи виведення держави з глибокої економічної кризи (докорінне реформування грошово-кредитної і податкової систем, взяття під контроль зовнішньоекономічної діяльності, питання цін і ціноутворення, приватизація тощо). Головне тут — щоб якнайшвидше запрацювала економіка, щоб своєчасно здійснювалися розрахунки з виробниками, щоб люди, де б вони не проживали — в місті чи на селі, гарантовано одержували належні їм зарплатню чи пенсії. І не просто вчасно одержували, а й у відповідному гідності людини розмірі. Ряд законопроектів у цьому плані вже напрацьовано.

Другий блок — наведення порядку в державі — очищення апарату управління від корумпованих, бюрократичних елементів, приборкання спекуляції, жорстка, не на словах, а на ділі боротьба із злочинністю. І третій — контроль. Щоб закони і постанови, які приймає Верховна Рада, працювали, виконувалися, а не залишалися, як це часто траплялося, просто декларацією.

Хочу ще раз наголосити. Наша держава в такому стані, що ми не маємо права гаяти час на мітингування, політичні чвари, перетягування канату. Не маємо права на «розкачку». Тому звертаюся до колег — народних депутатів, які поділяють наші цілі та погляди, настроєні на конструктивну діяльність і не хочуть погрузнути в болоті міжусобиць, з пропозицією консолідувати всі сили для повсякденної, копіткої, зваженої роботи. Для того, щоб ми, використовуючи здобутки і враховуючи помилки наших попередників, могли реально вплинути на всі процеси соціально-економічного і політичного розвитку держави у повній відповідності з повноваженнями, що ними наділила Конституція України Верховну Раду. Робота. Наполеглива, цілеспрямована, результативна. Цього чекає від новообраного парламенту народ України.

Точка зору

К. МАРКС БУВ ПРАВИЙ...

Прийнято вважати, що визначальною ланкою ринкового перетворення економіки є здійснення глибинної банківської реформи, яка покликана забезпечити перехід від моноструктурної банківської системи до дворівневої. В Україні створено необхідні передумови таких перетворень. Їх правові принципи визначені Законом «Про банки й банківську діяльність» (березень, 1991 р.). З часу його прийняття ствердив себе як центральний банк республіки, її емісійний центр Національний банк України. Склалася відносно широка, що налічує понад 200 установ, мережа комерційних банків і їхніх філіалів, у котрій працює більш як 100 тисяч банківських співробітників. Розпочалося формування спеціалізованих небанківських фінансових установ. Таким чином, можна стверджувати, що в процесі розпочатого ринкового перетворення економіки здійснено певний комплекс перетворень і на шляху банківської реформи.

Водночас треба враховувати й інше. Важливо бачити й те, що зроблено лише перші, ще дуже несміливі, кроки по шляху до створення дійсно цивілізованої, по-справжньому дворівневої за своєю структурною будовою банківської системи. Мало того, ми серйозно відстали в цих питаннях від Прибалтики, Росії і деяких інших країн, що входили раніше до складу СРСР. Зупинившись на найперших етапах банківської реформи, ми багато в чому заморозили подальші перетворення.

По сьогодні не маємо розробленої хоча б концептуально структурної моделі подальших банківських перетворень. За яким сценарієм їх здійснюватимуть — на західнонімецький взірець чи на основі французької моделі? Можливо, у цих перетвореннях використовуватимуть інші підходи?

Все це не пусті питання. Брак їх необхідної пропрацьовки не лише істотно стримує подальший розвиток банківської реформи, але й робить цей процес некерованим. Це у свою чергу негативно позначається і на процесах ринкового перетворення економіки. Я сказав би так: істотне відставання такого перетворення багато в чому визначається гальмуванням структурних перетворень банківської системи, нерозвиненістю її функціональних структур та механізмів їх взаємодії.

Про які структурні перетворення банківської системи йдеться? Перша група питань стосується створення субординованого механізму цивілізованих взаємин банківської системи та держави. Законом України «Про банки й банківську діяльність» визначено функціональну незалежність НБУ від виконавчої влади. Офіційно НБУ підзвітний тільки парламенту. Проте насправді ми ще дуже далекі від фактичної реалізації цієї по суті ключової позиції банківської реформи. Тут є кілька важливих проблем, реалізація яких вимагає великої конструктивної роботи.

Насамперед йдеться про напрацювання належної правової бази. Для реалізації принципу самостійності потрібне відповідне правове поле. Це понад 20 законів. У нас — лише один. Не треба з'ясовувати, хто винен у цьому: чи старий парламент, ментальність якого була вельми далека від найпростіших елементарностей банківської справи, чи НБУ, що володів законодавчою ініціативою й не зумів по суті нічого запропонувати. Зрозуміло, що за умов правового вакууму постановка питання про самостійність вже сама по собі ілюзорна.

Схожа ситуація і зі створенням інституційних ланок, для регулювання взаємодії НБУ із законодавчою й виконавчою владою. Тут немає потреби добуватися у відчинені двері. Ці питання досить грунтовно відпрацьовані практикою західних країн. Йдеться про функціонування парламентських комісій у справах банків, міжвідомчих консультативних рад, про механізм представництва інтересів уряду в керівних органах центральних банків і про інші інституції, діяльність яких вносить до проблеми, яку розглядаємо, елементи цивілізованих відносин. А в нас і в цьому питанні — розряджений простір.

Більш складне питання — про структуру власності Нацбанку. Законом «Про банки й банківську діяльність» визначено, що «Національний банк України є власністю України», тобто держави. В той же час світовий досвід засвідчує, що співвласниками центрального банку можуть бути й інші суб'єкти: у країнах з федеральним устроєм — банки штатів і земель, а також найбільші комерційні банки. Така структуралізація створює передумови для погодження й консолідації через механізм власності, та відповідно — для управління інтересами основних партнерів в сфері банківської діяльності.

Другий аспект зазначеної проблеми — розмежування державних фінансів і грошово-кредитної системи.

З великим запізненням лише у другому півріччі минулого року НБУ і уряд проголосили застосування системи касового обслуговування бюджету, яка передбачає здійснення платежів тільки в межах тих бюджетних коштів, що реально надійшли. Проте й ця дуже важлива акція багато в чому формального характеру. Немає умов для її фактичної реалізації. Мається на увазі відсутність, з одного боку, реального роздержавлення економіки, з другого — ринку державних цінних паперів.

Йдеться про два взаємозв'язані процеси. Роздержавлення економіки — це не лише приватизація. Синтезним показником у цьому питанні є роздержавлення національного доходу. А в нас розвивається протилежна тенденція. Статистика тут просто шокує. 1992 року бюджетні витрати склали 61,7 % національного доходу. Вважається, що це неймовірно багато. Одначе те, що відбулося торік, узагалі не підвладне економічній логіці. Показник, що його розглядаємо, підскочив до 73,2%. Та й це ще не все. Згідно з обрахунками Мінфіну передбачають, що рівень одержавлення національного доходу перевищить цього року 85 %.

Економічна система з таким рівнем державних витрат не має жодних перспектив на виживання, приречена на самознищення. Якщо в цій ситуації банківську систему реально не відокремлено від держави, на неї чекає така ж доля. І, навпаки, якщо система банків автономна, вона може стати осередком економічної санації. Та для цього насамперед необхідна система неемісійного обслуговування державного боргу. Доки немає реального казначейського ринку (внутрішнього й зовнішнього), розмежування державних фінансів і грошової системи може бути лише символічне. За цієї ситуації єдиним суб'єктом покриття бюджетного дефіциту залишиться Нацбанк. Йому від цього нікуди дітися.

На шляху до дворівневої банківської системи

Чому ж у нас немає ринку цінних паперів держави, адже ще у вересні 1992 року Верховна Рада прийняла Закон «Про державний внутрішній борг України», який дозволяє урядові емісію своїх боргових зобов'язань у вигляді короткострокових, середньо-й довгострокових казначейських векселів? Чому досі не зроблено жодних практичних кроків для реалізації цих дій? Чому не створено відповідний підрозділ, що взяв би на себе зобов'язання з реалізації цієї функції, адже розміщення на відкритому ринку цінних паперів не є безпосередньою прерогативою Нацбанку? Це прямий обов'язок Мінфіну. Та Мінфін робить усе, аби затягнути розв'язання цього питання. Знову ж таки — чому?

Відповідь проста. Сановникові міністерства краще задля самозбереження поділити відповідальність за неспроможність фінансової політики з Нацбанком. Удвох відповідати легше: можливо, взагалі не доведеться відповідати. Для виправдання висунуто тезу про принципову неможливість створення ринку цінних паперів за умов гіперінфляції. Але досвід Росії, де казначейський ринок набуває дедалі більшої значущості (протягом 1993 року здійснено 8 випусків цінних паперів держави), засвідчує протилежне. Необхідна творча діяльність. Ми ж цього ремесла ще просто не навчилися.

Я так грунтовно зупиняюся на проблемі створення ринку фондових цінностей, бо з нею органічно пов'язаний цілий комплекс інших питань ринкового перетворення економіки і відповідно — заснування дворівневої структури банківської діяльності.

Треба враховувати, що відсутність казначейського ринку і в цьому зв'язку фактична нерозмежованість державних фінансів і грошово-кредитної системи унеможливлює реалізацію ще однієї принципової позиції дворівневої системи банківських відносин — проведення банкнотної емісії.

Банкнота — це кредитні гроші. Грунтуючись на боргових зобов'язаннях, вона передбачає реальні кредитні відносини. В цьому запорука її функціональної сталості. Проте реальні кредитні відносини можливі лише за фактичної відокремленості економічних суб'єктів. За відсутності такого відокремлення безглуздо ставити питання й про позитивну облікову ставку, на основі якої формується ринкова ціна національної банкноти. Голос, що його в цьому зв'язку подає НБУ, за даної ситуації почути неможливо.

Про це промовляють конкретні факти. Офіційно проголошена Нацбанком і навіть схвалена парламентом дисконтна ставка у 240 % річних, незважаючи на свою цілковиту невідповідність темпам інфляції, так і залишилася нездійсненною. Її фактичний рівень становив 1993 року лише 28–32 %. У підсумку можна стверджувати, що наші гроші за своєю суттю не є кредитні. Хочемо того чи ні, у нас фактично зберігається казначейська емісія. Я не можу назвати купон банкнотою. Це казначейський білет. Неврегульованість, що зберігається, взаємовідносин банківської системи й держави, за що йдеться, виключає в своїй основі можливість банкнотної емісії, робить її багато в чому формальною.

Ще одне. Операції на відкритому ринку — це не тільки засіб обслуговування бюджетного дефіциту. Це й найважливіший механізм регулювання грошового обігу, структури грошових агрегатів, проведення на цій основі активної монетарної політики. Теорія і банківська практика розрізняють дві групи інструментів здійснення такої політики. Йдеться про інструменти прямого (директивного) й опосередкованого регулювання основних параметрів грошового обігу. Реалізація принципу дворівневої банківської діяльності передбачає переважне використання ринкових регуляторів — регуляторів другої групи, де одним з основних і найінтенсивніше використовуваних інструментів монетарної політики є здійснення операцій на відкритому ринку.

Звісно, дворівнева система не виключає і методів директивного управління грошовим обігом. Але вони дають потрібний ефект лише за їхнього використання в комплексі з методами опосередкованого регулювання. Доведено закономірність, яка свідчить про те, що за тривалого застосування інструментів прямого впливу на обсяг і структуру грошового обігу їх дієвість знижується. Власне, ця закономірність виявляється повною мірою і в грошовій сфері України. Те, що майже третина грошової готівки випадає нині зі сфери касового обслуговування банків, свідчить про дедалі більшу втрату Нацбанком, який опирається у своїй діяльності в основному на директивні важелі, здатності ефективно управляти грошовою масою. І все ж таки, освоєння ринкових механізмів затягується. В результаті і в цьому питанні в наявності істотний розрив між формальним проголошенням і фактичною реалізацією принципів дворівневої банківської діяльності.

У контексті питань, що розглядаються, принципово важлива і проблема чіткішого розмежування функцій НБУ та комерційних банків, розвитку мережі спеціалізованих банківських та тих, що прилягають до них, фінансово-кредитних інституцій. Це досить багатопланова проблема, тому я торкнуся лише деяких її аспектів.

Насамперед про Нацбанк. Закон України «Про банки й банківську діяльність», де визначено його повноваження й функції, приймали ще за умов переважання в парламенті адміністративного мислення. Можливо, цим пояснюється перевантаженість функціональних повноважень НБУ. Потрібен спеціальний закон «Про Національний банк України», який має відповідно до нової економічної логіки відрегулювати ці питання. Наприклад, досить сумнівна доцільність здійснення НБУ безпосереднього контролю за діяльністю комерційних банків. У принциповому плані така практика не виключена. Та, як свідчить світовий досвід, вона не завжди ефективна. В даному разі виникає протиріччя між цілями монетарної політики, що її проводить Нацбанк, і відповідальністю у зв'язку з виконанням ним функцій банківського нагляду. З огляду на це в багатьох країнах ринкової економіки створено спеціальні урядові інституції з реалізації вказаної функції. У США, приміром, функцію нагляду здійснює спеціалізований структурний підрозділ мінфіну — служба Контролера грошового обігу.

У контексті цього ж питання очевидне й інше. Потрібна грунтовна законодавча база, що регламентувала б повноваження НБУ стосовно комерційних банків. У цьому питанні адміністративний волюнтаризм неприпустимий. Принципи дворівневої банківської діяльності виключають це. Потрібен правовий захист комерційних банків, що працюють за умов постійного економічного ризику, створення стабільно сталих і прогнозованих умов їхньої діяльності. Водночас потрібне грунтовніше опрацювання питання про активізацію участі комерційних банків у приватизаційному процесі. Західна економіка досягла сучасних висот завдяки ефективному функціонуванню фінансового капіталу, основою якого, як відомо, є органічне зрощення капіталів промисловості та банків. А ми через свою ідеологічну закомплексованість ставимо штучні перепони і в цьому принципової значущості процесі.

Структурна перебудова банківської системи неможлива й без формування цілої низки спеціалізованих банківських установ. І в цьому питанні напрацьовано величезний світовий досвід, що його можна з великою користю використати за наших умов. Йдеться насамперед про створення спеціалізованого банку для здійснення довгострокових інвестицій, фінансованих держбюджетом. Про це точаться розмови вже кілька років. Це ж саме стосується заснування функціональних інституцій зі страхування депозитів, національної корпорації для здійснення кредиту під заклад, спеціалізованих банків для кредитування житлового будівництва, фермерських господарств, малого бізнесу, студентства, національного земельного банку та інших таких банківських установ. Їх відсутність — ще одне підтвердження висловленої на початку статті думки про те, що нами зроблено лише перші, й до того ж ще дуже скромні, кроки по шляху до створення сучасної функціонально зрілої, зорієнтованої на ринок дворівневої національної банківської системи.

Банківська система, сказано в одному з добре відомих нам творів, який возвеличували в минулому, являє собою мистецьке й досконале творіння. Нехай дарують мені мої прихильники і противники, але я дозволив собі навести положення з «Капіталу» К.Маркса, його третього тому. Нагадаю читачеві, що йдеться про оцінку банківської системи більш ніж столітньої давності — діяльності банків капіталізму другої половини минулого століття, в апологетиці якої ніяк не можна запідозрити автора. Ми, звичайно, ще не можемо сказати схожого про нашу банківську систему. Але в нас є великі можливості творення в цій справі. Зробімо все, щоб реалізувати їх.

***Анатолій ГАЛЬЧИНСЬКИЙ*, професор.**

СЕРПНЕВІ ПОДІЇ 91-ГО. У ЗВ'ЯЗКУ З ТИМ, ЩО ЗДІЙСНЕНО АНТИКОНСТИТУЦІЙНІ ЗАХОДИ...

(Початок на 1-й стор.)

Знову подзвонив Гуренко: «Тут приїхав уповноважений від ГКЧП (швидко ж, думаю, вони діють!) Варенников і хоче зустрітися з нами...» «Що ж, — кажу, — така справа, що треба зустрічатися». А він: «Так є пропозиція зустрітися в мене». Я зразу зметикував, що це означає: Голова Верховної Ради республіки має бігати в кабінет партійного секретаря і у нього на приставному стільці, збоку від столу господаря кабінету, вирішувати справи... «Якщо відбудеться зустріч, — кажу,— то тільки у Верховній Раді. І тільки в мене, тому що це державний переворот, а держава — поки що я!» Він так невдоволено, сухо: «Ну, ладно...»

Я відразу ж знайшов Масика, першого віце-прем'єра тоді, бо глави уряду Фокіна Вітольда Павловича не було. І Плюща теж. Нікого не було, літо ж, всі у відпустках. Тож Масику й кажу: «Ти будеш від уряду». І поспіхом випивши чаю, не було коли навіть поснідати, у машину і шоферу: «Швидше, якомога швидше в Київ!..» Вже виїхали за Кончу-Заспу , як мені прямо в машину подзвонив Єльцин. Голос, як ніколи, стурбований: «Леонид Макарович, такое случилось...» Відповідаю: «Я знаю...» Він: «Ты не связывался с Горбачевым?» Кажу: «Ще ні». Він: «От я пытаюсь, меня не соединяют, соединись ты...» «Гаразд, — кажу, — спробую». Шоферу: «Натискуй, як тільки можеш! Хоч на крилах лети, а — пошвидше до Верховної Ради!..» Шофер постарався... Тільки переступаю поріг кабінету, набираю Горбачова... Секунди, як вічність. Нарешті телефоністка озивається, кажу їй, хто я і чого та кого мені треба... А вона таким лагідним, приємно- бадьорим голосочком, ледь чи не грайливим: «Михаила Сергеевича нет, он просил его не тревожить...» Ясно... Забігаючи наперед, скажу, що пізніше я зробив ще одну спробу додзвонитися до Горбачова, вже з допомогою республіканського КДБ, але — марно. Ніякої офіційної інформації, крім тієї, що раз по раз передається по московському радіо і телебаченню. І я, і члени Кабінету Міністрів, і Президія Верховної Ради тільки через радіо і знаємо, що сталося... І тут мені доповідають: у приймальні військові... Повна приймальна генералів... Я вдаю, що так, мовляв, і треба, а самому хочеться запитати: а вони озброєні? Чи не спроба це захопити владу? Річ у тім, що міністр оборони СРСР, він же заколотник Язов, дав вказівку привести війська в стан підвищеної бойової готовності. І війська вже готові діяти без будь-якої згоди з боку республіканських властей. Якщо виникне, на думку заколотників, потреба... Так я подумав, а вголос запитав (може, трохи ризкувато): «Хто? Які військові? Які генерали!». Кажуть: Варенников... Прибув уночі з Москви і безцеремонно попередив: будь-які спроби не виконувати рішення комітету або акти громадянської непокори будуть наслідком негайного введення надзвичайного стану... Ось чому я мав діяти зважено, аби не дати заколотникам що-небудь вчинити в Україні... Я знав, що Варенников був серед тих, хто підписав відому заяву «Отечество в опасности». Ясно, приїхав «рятувати отечество»... «Хто ще в приймальні?» — запитую. Одказують: «З Варенниковим Чичеватов, а з ним член Військової Ради округу генерал Шариков, ще якісь нижчі за званням військові, ординарці. А також Масик і Гуренко...» Я: «Масик і Гуренко хай заходять першими, потім Варенников, Чичеватов і Шариков...» Заходять. Хоча Варенникова я знав і раніше, але він представився і додав, що прибув як уповноважений... Гаразд, сідайте, кажу. Вони сіли. Почалася розмова. Варенников мені відразу ж про надзвичайний стан... Почав дещо навіть квапливо, але — офіційно, в такій, знаєте, загрозливій тональності, з нотками директивності: «Влада перейшла до ГКЧП, який врятує країну. Рекомендую вам подумати і зайняти правильну позицію. Змінити свій особистий курс і курс Верховної Ради. Не підбурювати депутатів до різних там розмов. Війська мають наказ і будуть діяти. Якщо вони отримають інформацію, що ситуація потребує введення надзвичайного стану, він буде введений. Подумайте, може, слід це зробити у західних областях і в Києві». І ще раз натякнув, що війська вже перебувають у стані підвищеної бойової готовності...

Я вислухав його, дістав документ, в якому пояснювалося, що таке надзвичайний стан, ким і як він уводиться. Читаю йому. Кажу: «Бачите, те, що ви ввели, не відповідає закону. Комітет ваш неконституційний, і ми його не можемо визнати на сесії Верховної Ради СРСР. Це перше. А друге: де там написано, що надзвичайний стан уводиться у всій державі? Україна входить в зону надзвичайного стану?» «Нет», — відповідають, не розуміючи, до чого я веду. «Таким чином, — роблю я висновок, — в Україні немає надзвичайного стану?» «Нет», — відповідають. Я далі: «Надзвичайний стан в Україні може ввести лише Верховна Рада республіки...» Варенников перезирнувся із своїми супутниками і: «Но надо бы ввести в некоторых украинских городах». «В яких?» — питаю. «Во Львове, Киеве». І ще якісь міста назвали... Я кажу: «Ну, це тільки Верховна Рада на своїй сесії може вирішити. Але я не бачу в цьому ніякої потреби. Я навіть на сесію це питання виносити не буду». В цей час дзвінок: на дроті Москва. «Здрасьте...» Я відповідаю: «Здрасьте... Кто это?» «Это Крючков говорит, КГБ». І теж інформує мене про введення надзвичайного стану. Я йому: «Вот у меня как раз сидит генерал Варенников». Глава КДБ: «Варенникову — привет!..» Я відчуваю, що йде якась гра, і він затягує час. Я теж тягну... «Что у вас?» — запитує Крючков. Відповідаю, що ведемо дискусії. «Какие?» — насторожено Крючков.«Та ось, — одказую, — щось не в'яжеться, адже порушено закон про введення надзвичайного стану. Це перше. Друге. І головне: де Горбачов? Ніхто не знає, де Горбачов...» І тут Варенников показує мені на мигах. Що він, мовляв, зараз розкаже... Крючков: «Ну, хорошо. Привет!..» — І в трубці гудки. Такий дзвінок мені був незрозумілим... Що він хотів, глава таємної поліції СРСР? Просто так подібні чини не дзвонять... Після дзвінка Крючкова Варенников відразу ж загострив ситуацію: «Вот... создан комитет по чрезвычайным положениям, а вы... Да, комитет государственный, наделен высшей властью, он может вводить ЧП по предложению командующих округами, то есть военными...» Ясно куди воно повертає. Уведуть військові надзвичайний стан, кинуть війська на вулицю — що будемо робити? Ситуація — критична, треба було м'якіше, а я — зірвався. І почалася страшенна перепалка в моєму кабінеті. Я ледь на крик не зірвався: «Кого вы представляете? Ваше удостоверение? Мандат? Документы где?! Что, я должен верить только вашим словам?!» Варенников трохи здав. «По радио передавали», — белькоче. А я далі в крик: «Для меня радио не документ! Мне нужен документ в полной форме, с красной печатью!» А сам думаю: на цьому треба грати і тягнути час, щоб ці генерали і справді не придумали ввести надзвичайний стан і не вивели війська на вулицю...« И ваш мандат, — знову повторюю. — Кого вы представляете? Я вас знаю, Валентин Иванович, но для меня вы сейчас не Валентин Иванович, а представитель ГКЧП. Поэтому — мандат! Раньше, говорю, даже в революционное время приезжали с мандатами Ленина или кого там... И вообще... Мы будем действовать и жить по своим законам. Угроз же я, как Председатель Верховного Совета суверенного государства, не принимаю...» Ось така була гостра розмова, і ми ні до чого й не добалакалися. Хоча вони вже трохи здали, а я натискую: «Значить, так, — кажу, — давайте не будемо загострювати далі, я ваших слів не сприймаю, доки не буде документів, я їх вивчу і тоді зможу дати вам відповідь. А зараз, — кажу, — тут влада — це Верховна Рада України і вона буде вирішувати все, що треба. І ми будемо консультуватися відповідно з військовими округами, які розташовані на території України. От Чичеватов, — кажу, — він командуючий, і з ним, як виникне потреба, будемо говорити. А зараз ми нічого не можемо вирішити. Все!» На цьому й закінчили. Гуренко сидів мовчки, жодного слова не зронив, жодного слова. І тоді у мене виникло рішення звернутися до народу.

Особливо мене насторожили слова Варенникова про те, що Москва може приймати рішення на основі подання військових... Я знав, у нас три військові округи, знав, які там генерали стоять... Ну, це ж єдині були тоді збройні сили СРСР, і генерали підкорялися Москві. А в нас в Україні своєї збройної сили немає... От і тривога: подадуть військові у Москву, що, мовляв, ситуація в Україні погіршилась і все. Під тим приводом можна задушити будь-яку незалежність. У нас... беззбройні демократи... Більше я не вагався. Помічнику: «Негайно дзвони на телебачення! Я зараз туди виїжджаю. Скажи: хай готують ефір!» Коли їхав, коли йшов коридором вже в телецентрі, все думав: як звернутися до людей, з якими словами? У мене було одне завдання: не розбурхати людей до такого стану, до такої міри, що вони вийдуть на вулицю. Бо тоді все. Такої ситуації генерали й чекають. Вийдуть люди на вулицю, а військові дадуть у Москву телеграму: на Україні почалися безпорядки, треба вводити військовий стан... Головна теза моя була така: Україна — держава. І те, що робиться в Москві, на нас не розповсюджується, бо в нас свої закони. Ми будемо вирішувати, ми, а не Москва. Та й ГКЧП у Москві, а не в Києві. Що ми окремо, що у нас свої закони. І ще я закликав працювати, зберігати спокій. Треба було, як кажуть, приспати лихо. Не розбудити його. Бо з того лиха виліз би кривавий звір... Я страшенно не хотів дати привід, щоб промосковські генерали в Україні ввели надзвичайний стан. Бо відразу почалися б арешти і все таке інше. Я розумів, коли б вони навіть ввели військовий стан, то довго б не протримались, але... але кров була б...

Із виступу Голови Верховної Ради Української РСР Л.М.Кравчука по Українському телебаченню 19 серпня 1991 року:

— Отже, наша позиція — це позиція виваженості і ще раз виваженості. Це захист конституційних норм, захист законів. Все, що йде всупереч цій позиції, яку схвалив народ, є для нас неприйнятливим. Ми маємо відстояти закони, захистити демократію, утвердити в суспільстві законний порядок, захистити інтереси людей. Ми маємо діяти так, щоб не пролилася невинна кров...

...Я хочу висловити сподівання, що ми будемо єдині у своїх діях в ім'я демократії, громадянського миру, які є надійною передумовою утвердження і розвитку суверенітету в Україні. Саме наша єдність стане запорукою проти будь-яких спроб і з будь-якого боку діяти проти Конституції, повернути суспільство до владних чи інших структур у центрі і на місцях, які могли б стати над законом.

Розповідає Леонід Кравчук:

— Тоді ж я дав інтерв'ю для програми «Время». Але Москва зробила з того інтерв'ю таке, що їй хотілося, що їй вигідно було. І тому я змушений був взяти повний текст мого виступу — стенограму — і дати його журналістам. Там усе було ясно, що я говорив. Більше того, мені пропонували закрити газети, а я сказав, що ніколи на це не піду. Бо це не наша лінія, не лінія демократичного і правового розвитку.

— І куди ви поїхали з телестудії?

— На роботу. Додому потрапив лише пізно ввечері, ледь на ногах тримався від утоми. Але і вночі були дзвінки, тривога не вщухала. Мене непокоїла тодішня радянська армія. Вона ж була імперією в імперії. А для генералів та адміралів це була сита годівничка. До того ж генерали не могли пробачити Горбачову виведення військ із Східної Європи. Республіканський же суверенітет — ніж у серце генералам. Адже зникне неконтрольоване союзне міністерство оборони. Ось чому 19 серпня 1991 року член заколотницького комітету, міністр оборони СРСР Язов віддав наказ армії виступити на боці заколотників. Генерали — командуючі округами майже всі підтримали путчистів. В Україні на бік путчистів стали командуючі Київським, Прикарпатським, Одеським військовими округами та командуючий Чорноморським флотом адмірал Хронопуло, який особливо «поривався в бій...»

У ті дні я багато давав інтерв'ю. А перше інтерв'ю я дав про Горбачова, я його захистив, сказав: «Не вірю, буцімто він хворий, бо зустрічався з ним недавно. Ми, — кажу, — навіть пляшку випили — це я прямо так і сказав журналістам...» Другого дня я переговорив з Лук'яновим, Головою Верховної Ради СРСР. Коли я з ним говорив, у моєму кабінеті сидів Ігор Рафаїлович Юхновський. Я рідко коли вживаю по телефону неінтелігентні слова, а тут не втримався. Я йому сказа що Україна ніколи не підтримає того, що заварили Москві. Єдиний шлях, кажу, збирайте Верховну Раду, запрошуйте Горбачова, нехай він сам відмовиться від президентства, тоді я повірю. А так не повірю. І Україна не буде вас підтримувати, і я переконаний, що й депутати не підтримають... Тобто я поставив ультиматум і сказав, що тільки на такому підході ми можемо розглянути ситуацію, і коли Горбачов офіційно, перед людьми відмовиться, скаже, що він хворий, що не може виконувати свої обов'язки, то тоді інша річ...

«Правильно, правильно, — почав Лук'янов. — Мы тоже так думаем...» Але далі щось таке нечітке плів — і так, і так можна було зрозуміти... З Москви мені більше не дзвонили, лише зателефонував Назарбаєв, запропонував висловити спільне прохання до путчистів, щоб не штурмували Білого дому. Назарбаєв поскаржився, що не може в Москву додзвонитися. спробував, але в Москві ніхто не брав трубки. Це в було чи 20, чи 21 числа. Тоді виникла проблема скликати сесію. Я зібрав Президію. Голоси на Президії розділилися. Ми ніяк не могли вирішити головного питання: підтримувати чи не підтримувати ГКЧП — саме так питання тоді стояло. Виступали по декілька разів (протоколи у Верховній Раді є). Частина членів Президії явно схилялась на бік ГКЧП. Явно відкрито Демократи перебирали в своїх емоціях. Але ситуац ще була не ясна. 20-го, 21-го — теж. А коли стало ясно що Єльцин і демократи перемагають, вже перемогли, тоді нам 22-го все ж таки вдалося проголосувати за скликання сесії. Правда, я, як Голова ВР, і сам міг скликати сесію, але я хотів, щоб це була якась спільна точка зору. І ми прийняли рішення скликати сесію 24 серпня. Ми скликали. І я зробив доповідь на сесії. Щодо виходу з партії, то це сталося 19-го. Я написав заяву про вихід відразу ж після розмови з Варенниковим, коли зрозумів, що нас обдурили. І мене особисто як людину і як Голову Верховної Ради.

В кінці серпня Леонід Макарович влаштував пресконференцію. Як зазначалося, тема зарані не визначалася, «бо й так усе ясно». Від вступного слова Голова ВР відмовився, запропонував відразу ж задавати запитання.

Телебачення Росії:

— Чи правда, що путчисти підготували списк а знищення багатьох людей?

Л.Кравчук: Мені говорили, я теж знаю, що були списки. Що я там, одні кажуть, значився сьомим, інші — дванадцятим... Зрозуміло, що я не міг бути серед тих, хто при «новому режимі» міг зостатися на якомусь посту, навіть бути допущеним до найнижчих форм влади.

Друге запитання ТБ Росії:

— Чи вийшли ви з партії?

Л.Кравчук: Свою позицію відносно перебування в керівних органах партії я пояснив на сесії. Що стосується членства в КПРС, то вважаю — це особиста справа кожного. Коли людина вступає в неї, вона подає заяву в первинну організацію, а не кричить про це на мітингах. То й виходити вона повинна так же спокійно. Особисто я подав заяву про вихід з КПРС вранці 19-го після візиту до мене Варенникова і компанії. Бо зрозумів: «біля руля» путчу стоїть КПРС. Це ідейний аспект. Є й політичний. Коли в країні спокій, Голова ВР може бути в партії.Але коли йде війна, партії приймають непродумані рішення, що суперечить закону. Голова не може бути членом партії. Тому що він побічно стає відповідальним за рішення своєї партії. Ще аспект. Останній рік я весь час говорив про створення в країні української компартії на гуманній основі. Але підтримки моєї ідеї в КПРС — КПУ не знаходили... Тепер стало ясно, що керівні органи КПРС і КПУ мають пряме відношення до перевороту.

На прес-конференції журналісти попросили прокоментувати виступ Л.Кравчука в програмі «Время» 19 серпня 1991 року. Але тут нашого Голову захистили телевізійники. Вони повідомляли: в Москву по дротах пішов докладний і грунтовний текст відповідей Леоніда Макаровича. «Монтаж» робили на «кравченківському» ТБ. Причому монтаж грубий, методом «висмикування»... Л.Кравчук підтвердив, що перед ним лежить текст того інтерв'ю розміром не більше чотирьох машинописних сторінок. Що показали з Москви — бачила вся Україна, увесь Союз.

— Я зразу ж хотів виступити з протестом, — сказав Леонід Макарович. — Але вже увечері 19-го мені стало абсолютно ясно, що таке ГКЧП. Якби я вранці знав, що вже уведена цензура, то ніколи б не давав інтерв'ю для програми «Время».

Неймовірні амбіції ймовірного провокатора

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

У цій публікації напівшановні панове комсомолоправдисти, які запустили фальшивку, не соромлячись приміряють до себе роль якогось верховного арбітра. «Голос України», дає оцінку в «Комсомолке» А.Гамов, «спростовує «звинувачення» у коректній формі. У виступах лідерів УНСО (Українська національна самооборона) тактовності менше. Коли б це було в їх владі, «Комсомолку» в Україні вже перестали б друкувати» тощо.

Отже ті, хто опублікував брехню, тепер оцінюють нас і повчають, як треба на їхню маячню реагувати. Це щось новеньке в арсеналі брехунів. Певна річ, припинити друкувати «Комсомолку» в Україні, може, й не варто. А от підвищити у кілька разів ціни за послуги наших друкарів і зв'язківців, та й спрямувати ці кошти на розвиток української преси — такий захід можна було б тільки вітати. Економічні санкції набагато кращі за політичні. Дивись-но, панове комсомолоправдисти й замислилися б...

Не влаштовує «Комсомолку» і реакція Президента України на їхню брехню. Леонід Макарович заявив, що «коли «така стаття» з'явилася, значить, це комусь саме тепер потрібно». Але добродіям з «Комсомолки» цього замало. І їм «залишається тільки гадати... не вистачило аргументів, чи то бажання спростувати «дезу». Отже, на думку «Комсомолки», Президент країни повинен всерйоз, факт за фактом, спростовувати брехню, опубліковану в одній з сотень більш-менш великих газет сусідньої держави. Ну й амбіції у добродіїв з «Комсомолки»!

Тим часом Президент України сказав достатньо. Або, як казали стародавні римляни, розумному достатньо. Так, певним силам у Росії, коли вона чинить пресинг щодо всього Криму і флоту, звичайно, потрібна була ця публікація. Наче димова завіса. А раптом хтось у Росії і у світі візьме та й повірить в агресивність України. Адже дурні не перевелися ніде. А вже далі А.Гамов пнеться приплести все, що тільки можна. Навіть до великих князів, до Ярослава Мудрого добирається. «Росія з Україною слідом за Чорноморським флотом почнуть ділити великих князів...» Слава Богу, з великими князями історія і без Гамова та «Комсомолки» розібралась. Були великі князі Київські, володарі Київської Русі, котрих аж ніяк не припишеш Москві. І були великі князі Московські, затим государі і царі Московської держави, яка з волі Петра І стала на початку XVIII століття називатися Росією. Що вже тут ділити?! Адже це не будинки посольств СРСР, які Росія забрала собі. Ми не претендуємо ані на ката Новгородської республіки і синовбивцю Івана IV, якому надали прізвисько Грозний, ані на Петра І, також синовбивцю, названого у Росії Великим, а в Україні відомого як душитель її свободи. І на інших, навіть дуже порядних государів московських і російських не претендуємо.

Однак українці і росіяни — близькі родичі. Росіяни, по суті, — то нащадки вихідців з Київської Русі, які колонізували певні території на північ і схід від України і змішалися там з угро-фінськими племенами. Звідси пішли відмінності у мові та багато що інше (читайте видатного російського історика Ключевського).

Нам справді треба багато що сказати один одному про наше минуле і сьогодення. Не задля чвар, а задля ясності, задля кращого взаєморозуміння. І підтримувати один одного. Росія — Україну, Україна — Росію. Росіянин, який любить свою Росію, повинен зрозуміти українця, який любить свою Україну. І нехай наш спільний Бог і люди відплатять тому, хто наважується провокувати чвари між нашими народами і державами.

Сергій ПРАВДЕНКО.

Стоматологія мистецтва

День сьогоднішній накладає на мистецтво відбиток принципу стоматології: програма-максимум — звести до мінімуму втрати. За загальним визнанням художників, найменше шкоди для загалу і власної кишені приносить заняття живописом. Пензлі, фарби, руки, полотно — все своє ношу з собою, і при необхідності розташовую на площі 2х3, майже не заважаючи оточуючим. Отож, у недалекому майбутньому скульптор покине різець, кераміст — круг, а так само кожен «прикладник» — свої декоративні заняття.

Але неправда це. І доказ — виставка декоративно- прикладного мистецтва Київської спілки художників, що проходить у галереї «Київ». Не перекваліфікувалися ще майстри гобелену, батіку, кераміки, текстилю і навіть гутного скла. Кажуть, воно вже в генах так засіло: навіть коли людина ніколи нічому не навчалася, то малаєць зробить глечик по-малайськи, китаєць — по-китайськи, а українець — відповідно. Тому традиції художні урватися не можуть ні за яких обставин.

На виставці одна художниця зізналася, що скляні вироби з унікальним матовим гравіюванням виготовлені на саморобному верстаті з допомогою... стоматологічних свердел. Мистецтво невмируще, хоч ти лусни! Аби лиш витримала техніка.

Ганна РОМАНЦОВА.

Продиктовано в номер

Трейд-клуб у Запоріжжі

Вп'яте Міжнародний трейд-клуб в Україні провів виїзне засідання. Цього разу — в Запоріжжі. Керівництво облдержадміністрації доклало всіх зусиль, щоб представники посольств 30 країн світу та ділових кіл республіки змогли детальніше ознайомитися з основними положеннями бізнес-плану соціального та економічного розвитку запорізького краю на найближчі роки. Характерною особливістю засідання були тісні контакти з бізнесменами області, вивчення стану справ безпосередньо у виробничих об'єднаннях «АвтоЗАЗ» та «Радіоприлад», корпорації «Запоріжтрансформатор», на заводі «Кремнійполімер».

— Результати цієї зустрічі ви відчуєте не завтра і, можливо, не післязавтра, — зазначив президент трейд- клубу Тамаш Беркі. — Її конкретну віддачу можна буде оцінити через певний час конкретним товарооборотом між вашою областю та країнами світового співтовариства.

Союз журналістів Росії — за вільну пресу

На ім'я голови Спілки журналістів Є. Вербила від голови Спілки журналістів Росії В. Богданова надійшло запрошення до журналістських організацій України взяти участь у III «Весняних канікулах вільної преси», які розпочнуться в Москві 3 травня, в Міжнародний день свободи преси. Головна мета «канікул» — сприяти свободі преси, висловленню думок, становленню незалежних і плюралістичних засобів масової інформації, розповсюдженню інформації без будь-яких обмежень. У програмі «канікул» — конференції, присвячені проблемам преси, радіо, телебачення, стосункам преси і бізнесу, свободі слова, свята московських газет, дитячої преси, фестиваль журналів мод, виставка засобів оргтехніки і поліграфії, творчі семінари і конкурси з відбором слухачів для навчання у європейських інститутах.

Президент зустрівся з розвідниками

Президент РФ Б.Єльцин відвідав Службу зовнішньої розвідки (СЗР) і виступив на зустрічі з її співробітниками. За його словами, пріоритетним завданням СЗР є прогнозування проблем, з якими може зіткнутися Росія у найближчій і віддаленій перспективах. Б.Єльцин вважає, що для СЗР не було складнішого періоду, ніж нинішній, який характеризується масштабністю і високою швидкістю змін у міжнародній обстановці. «Ви не гірше за мене знаєте, — заявив Президент, — що за рубежем є сили, які хотіли б тримати Росію у стані керованого паралічу». Протидіяти цим силам — першочерговий обов'язок розвідки.

Пристрасті у Думі

Державна Дума поставила перед Президентом РФ вимогу негайно звільнити міністра внутрішніх справ В.Єріна з посади, яку він займає, і «максимальною мірою використати свої конституційні повноваження для негайного і безкомпромісного наведення порядку у країні». Про це йдеться у заяві Держдуми у зв'язку з убивством її депутата А.Айздердзіса. Депутати вважають, що уряд і правоохоронні органи не вживають ефективних заходів проти злочинності. Фракція ЛДПР у Держдумі вимагає відставки уряду у повному складі, а також голови Держдуми І.Рибкіна. У свою чергу, глава уряду РФ В.Черномирдін не погодився з вимогою щодо відставки В.Єріна, заявивши, що він — «не прихильник того, щоб тасувати карти». Ситуація у Думі поставила під знак запитання підписання договору щодо національної згоди.

Актуальне інтерв'ю

Краще «до», ніж «після»

Наприкінці минулого тижня під Києвом відбулася міжнародна конференція «Міжрегіональні конфлікти в посттоталітарному світі», в якій взяли участь фахівці з різних наукових і державних структур України, дослідницьких установ НАТО, Росії, Молдови, Великобританії, США, Італії.

Від України одним з організаторів конференції був Міжнародний інститут глобальної та регіональної безпеки (МІГІРБ). Хід і підсумки конференції коментує директор МІГІРБ Дмитро ВИДРІН:

— Це була одна з перших в Україні конференція з конфліктології. Ми задоволені тим, що змогли її провести, тому що в Україні, як на мене, є один досить суттєвий недолік, а саме — інтровертна політична психологія: майже всі політичні проблеми, які Україна розв'язує, стосуються безпосередньо тільки її самої. З точки зору здорового глузду і прагматизму це ніби й добре. Але ми сповідуємо іншу думку: ми вважаємо, що нормальною держава стає тільки тоді, коли цікавиться проблемами, котрі виходять за її географічні кордони. Тому це була чи не найперша конференція, де українські фахівці аналізували не тільки внутрішні проблеми, а й проблему Придністров'я, «гарячих точок», наприклад, у Белфасті, Абхазії, Нагірному Карабасі тощо. Власне, нашим завданням був пілотажний огляд усіх таких точок, визначення, чи існують сьогодні механізми, здатні допомогти розв'язати ці конфлікти. Не доведи Боже, щоб цей досвід знадобився Україні. Ми сподіваємося, що Україна уникне цієї небезпеки, але якщо, на превеликий жаль, це не вдасться, то ми не хотіли б зустріти її «голими» інтелектуально й психологічно.

— А що стало конкретним підсумком конференції?

— Як і годиться для першої конференції, половину часу тільки домовлялися про однакові терміни і почали одне одного розуміти. А затим ми конкретно спробували, наприклад, визначити межу застосування військової сили в конфліктах, межу застосування миротворчих сил і акцій, їхні можливості та обмеженості. Поки що ми підійшли тільки до цього. На наступній конференції підійдемо до вироблення конкретних рецептів і рекомендацій, які зможемо запропонувати політикам.

— Чи стало підсумком конференції усвідомлення того факту, що в Україні цілком реальні міжрегіональні конфлікти?

— Наше наукове співтовариство розділилося на «песимістів» і «оптимістів». Я належу до таких «оптимістів» і вважаю, що, на жаль, конфлікти практично невідворотні. Хоча інші колеги, зокрема англійські, вважають, що в Україні можна досить легко уникнути конфліктів. А я переконаний, що навряд чи вдасться перехитрити історію, яка свідчить: будь-які уламки будь-яких імперій стають ареною для конфліктів. Винятків в історії майже не було...

— Чи є підставою для вашого оптимізму в лапках ситуація в Криму, в Донецько-Луганському регіоні?

— Так, ми дуже багато часу обговорювали ситуацію в цих регіонах і, на жаль, обговорювали в контексті ситуацій, аналогічних для Придністров'я, Карабаху. Для нас Крим, на жаль, — це потенційне Придністров'я чи Карабах. А для того, щоб він не став актуальною ситуацією, ми й збираємося заздалегідь.

До сказаного Д.Видрін ще додав, що МІГІРБ планує проводити такі конференції двічі на рік, а на цьому тижні в Києві триває конференція «Міжетнічні конфлікти в посттоталітарному світі». Теми близькі, бо нерідко міжетнічні суперечки стають тим внутрішнім вмістом, який породжує міжрегіональні конфлікти і навіть війни. Тож справді краще попереджати конфлікти, ніж усувати їх.

Володимир СКАЧКО.

Презентації

Кримськотатарський центр — під дахом українського посольства

Презентація центру мистецтв народу кримських татар зібрала в посольстві України в Москві представників громадськості.

Не так давно досягнено угоди з урядом Москви про надання у довгострокову оренду Україні будинку на Старому Арбаті, що відомий багатьом як «Будинок української книги». Від старої будівлі залишилися практично самі стіни. Потрібно реконструювати її, власне, звести знову. Але це завдання не лякає організаторів майбутнього Інформаційно-культурного центру України в Москві. Ще тільки «одягається» старий будинок на Арбаті в риштування, а центр уже практично діє. У кількох відомих московських залах відбулися виступи провідних українських артистів, у нашому посольстві — виставки полотен українських митців та російських художників — про Україну.

І ось презентація кримськотатарського культурного центру Сусанни Меметової-Шевченко, який теж з часом розміститься на Арбаті. Артистка, котра жила довгий час в Узбекистані, зберегла неповторне мистецтво свого народу, любов до Криму і України, взялася за організацію його самовіддано й наполегливо. Поки реконструюється будівля на Арбаті, центр діятиме у невеликій залі українського посольства по вулиці Станіславського, збираючи на свій «вогник» розвіяних світами сталінським режимом кримських татар, про повернення яких до рідних вогнищ і тепер піклується одна лиш Україна. Є в цьому щось символічне: войовничі шовіністи на теплому півострові звинувачують наш народ у всіх гріхах земних і небесних, а українські дипломати в Москві беруть участь у створенні кримськотатарського центру культури. Перший млинець не був нанівець. І лише одне з сумом помітили усі, хто тут зібрався: так і не відповіли на численні запрошення ті, хто, можливо, найбільше зацікавлений у розвиткові культури кримських татар. «Не помітив» листів з Москви президент Криму Мєшков і його радники, які обстоюють «гармонізацію» міжнаціональні відносини на півострові.

Валентина ПОПОВА.

Москва.

Тільки результати

Футбол. Кубок країни. 1/2 фіналу, перший матч. «Карпати» — «Чорноморець». 0:0. В.Звягінцев (Донецьк). 14000.

Першість країни. Друга ліга. 30 тур. «Войковець» — «Чайка» — 0:0, «Дружба» — «Меліоратор» — 1:1, «Газовик» — «Чорноморець-2» — 3:0, «Галичина» — «Таврія» — 2:0, «Дністер» — «Бажановець» — 2:1, «Зірка-Нібас» — «Медіта» — 2:1, «Рось» — «Динамо» — 3:0, ФК «Бориспіль» — «Вагонобудівник» — 2:0, «Нафтохімік» — «Металург» — 1:0, «Азовець» — «Титан» — 2:0.

Кубок УЕФА. Перший фінальний матч. «Казіно» (Австрія) — «Інтер» (Італія) — 0:1.

Ліга чемпіонів. Півфінал. «Мілан» (Італія) — «Монако» (Франція) — 3:0, «Барселона» (Іспанія) — «Порту» (Португалія) — 3:0. Отже, в фіналі (18 травня, Афіни) зустрінуться «Мілан» і «Барселона».

Арбитражный суд Донецкой области возбудил дело № 40/5-21 по заявлению АК Проминвестбанка Украины (Киев) о признании банкротом фирмы материально-технического обеспечения и сбыта продукции п/о «Донецкуголь», находящейся по адресу: г. Донецк, 340096, ул. Воинская, 16, р/с 205077 в Киевском отделении АК Проминвестбанка Украины в г. Донецке, МФО 334271.

Кредиторам, а также возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями к должнику в месячный срок с момента публикации по адресу: г. Донецк, 340015, бульвар Пушкина, 34. Арбитражному суду Донецкой области.

Арбитражный суд Днепропетровской области (320004, пр. Кирова, 1) возбудил дело № Дб1-1 о банкротстве общества с ограниченной ответственностью «Содружество-2» (320002, ул. Фрунзе 18/123, р/счет 467157 в Днепропетровском Токобанке, МФО 305686).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования данного объявления.

Понеділок, 2 травня

УТ-1

8.00 УТН.
8.10 Травневим ранком.
9.10 Для дітей. Мультфільм «Пастка для котів».
10.35 Етнічні групи України. Грецький ансамбль.
10.55 Прем'єри студії «Укртелефільм»: «Мов зерна», «Сокиринська пам'ять».
11.35 ФЕСТ.
12.00 Муз.фільм «Казка про кохання».
12.35 Ф. Шіллер. «Підступність і любов». Вистава Київського молодіжного театру.
15.00 УТН.
15.10 «Без протоколу». Аналітична програма.
15.55 Вперше на екрані УТ муз.фільм «Кохаю».
16.40 Прем'єра телефільму «Таємна вечеря в Сорочинцях». («Укртелефільм»).
16.50 Фант-лото «Надія».
17.55 Мультфільми.
18.20 Жорж Санд та інші... Співає Наталія Сумська.
18.45 Приватінфо.
19.00 УТН.
19.10 Ай Пі Київ інформує.
19.15 Версія.
19.35 До 50-річчя визволення Керчі. Гірка пам'ять землі.
20.40 На добраніч, діти.
20.55 Ай Пі Київ інформує.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.40 Ай Пі Київ інформує.
21.45 Одеській кіностудії — 75. Худ.телефільм «Місце зустрічі змінити не можна». 1 серія.
22.55 Телефан.
0.50 УТН.

Канал «Останкіно»

7.00 Ранкова розминка.
7.15 Мультфільми.
7.35 Співає Володимир Дев'ятов.
8.15 Чемпіонат світу з армрестлінгу «Золотий ведмідь».
9.00 Полігон.
9.30 Здрастуй, Великдень.
9.50 Таїнство моди.
10.15 Нове покоління... успіх.
10.50 Під знаком «Пі».
11.35 Прем'єра рубрики «Малі міста Росії».
12.15 Прем'єра худ.телефільму «За законом джунглів». 2 серія.
13.20 Зоряний час.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Я — жінка.
14.55 Худ.фільм «Серця трьох». Фільм 2.
17.10 Прем'єра мультфільму «Повернення кота Леопольда». 3 і 4 серії.
17.40 Погода.
17.45 КВК-94.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 «Монолог». Прем'єра рубрики.
20.55 Хокей. Чемпіонат світу. Збірна Росії — збірна Канади. У перерві — 22.30 Новини.
23.30 «Академія». Розважальна програма.

УТ-2, УТ-3, канал «Росія»

7.00 Вісті.
7.25 «Святий Великдень».
8.15 Студія «Рост».
8.45 Наш сад.
9.15 Кращі ігри НБА.
10.15 Сім нот у тиші. В.Малежик.
10.45 Мульти-пульти.
10.55 Прем'єра телеекрану. «Абдулажонн, або присвячується Стівену Спілбергу». Худ фільм.
12.20 Світове село.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.25 «Кінорейтинг-93».
14.15 «Дар художника».
14.30 Майдан мистецтв. «Ермітажний театр».
15.25 У світі тварин.
16.20 Спасиння-911.
17.15 Свято кожного дня.
17.25 Зустрічі без фонограми. А.Горчинський та його пісні.
18.15 Всеперемагаючий голос віруючого.
18.45 Телефільм. «Спомин про літо».
19.05 Візитка. Катерина Вороненко.
19.10 Мульти-бульки.
19.30 СНН.
20.00 Ювілей. Михайло Жванецький.
20.30 Візитка.
20.35 До 100-річчя кінематографа. Світове кіноминуле. Худ.фільм «Коли я востаннє бачив Париж». 1 частина.
21.40 Про-відео.
22.10 Бескиди культури.
22.30 СІТ-3.
22.40 Місії у Техас (Уорлднет, США).
23.00 Вікна.
23.30 Худ.фільм «Коли я востаннє бачив Париж». 2 частина.
0.40 СІТ-3.

Вівторок, 3 травня

УТ-1

8.00 УТН.
8.10 Приватінфо.
8.25 Надвечір'я.
9.25 З перших вуст. Випуск 4.
10.05 Доброго вам здоров'я. Відповіді на листи.
10.35 Шкільний екран. 10 кл. Основи інформатики і обчислювальної техніки. Використання комп'ютера при розв'язуванні задач з математики і фізики.
11.05 Муз.фільм «Ніка».
11.40 Шкільний екран. 10 кл. Українська література. «Витязь молодої української поезії». В. Симоненко.
12.10 УТН.
12.20 Худ.фільм «Мати Ісуса».
13.45 Писанка-мальованка.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. В гостях у «Тавричат».
16.40 Освітній канал для школярів. Світова література. А.П. Чехов у Ялті. Українська література. Василь Стус. «Повернення».
17.40 У ритмі танцю.
18.10 «У сплетінні любові, добра і краси». Теленарис.
18.40 Мультфільм «Ромка, Фомка та Артос». 1 і 2 серії.
19.00 УТН.
19.10 Україна і світ.
19.30 Фінансовий огляд.
19.45 Вечір Французького телебачення на УТ-І.
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти.
20.55 Ай Пі Київ інформує.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.40 Ай Пі Київ інформує.
21.45 Худ.фільм «Троє чоловіків і немовля в колисці». (Франція).
23.20 Концерт зірок французької естради.
0.20 УТН.

Канал «Останкіно»

7.00 Ранкова розминка.
7.15 Мультфільми.
7.45 Концерт оркестру російських народних інструментів.
8.15 На балу у Попелюшки.
9.15 З історії російської порцеляни.
10.00 Прем'єра док.фільму «Треба вижити».
10.35 Спортивна гімнастика. Чемпіонат світу.
11.20 «Подолання».
11.50 Гол.
12.20 Прем'єра худ.телефільму «За законом джунглів». 3 серія.
13.30 «Богатирські ігри».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Прем'єра худ.телефільму «Рінальдо Рінальдіні — отаман розбійників». 11 серія.
14.50 Вагон 03.
15.30 Клуб мандрівників.
16.20 Прем'єра худ.телесеріалу «Горячев та інші». 25 серія.
17.00 Брейн-ринг.
17.50 Погода.
17.55 Ширше коло.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 Бомонд.
21.00 Худ.фільм «Термінатор» (США).
23.00 Новини.
23.10 Чемпіонат світу з кікбоксингу серед професіоналів.

УТ-2, УТ-3, канал «Росія»

7.00 Вісті.
7.20 «Росія моя, струмкова».
8.00 Студія «Рост».
8.30 «Король-олень». Худ.фільм.
9.45 Непізнаний Всесвіт.
10.15 «На віки вічні».
10.35 Кормча книга.
11.05 «Чокнуті». Худ.фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Балет Санкт-Петербурга. Ф.Герольд. «Марна пересторога». Прем'єра.
15.35 «Подорож вулицею Діамантів».
16.15 «Мені сниться Ясна Поляна».
17.10 Відеобазар.
17.35 Всеперемагаючий голос віруючого.
18.05 Прем'єра худ.телефільму «Санта- Барбара». 312 серія.
18.55 Київська панорама.
19.15 «Хіала» пропонує.
19.25 Візитка. Оксана Марченко.
19.30 СНН.
20.00 Мультфільм.
20.15 Худ.фільм «Подвиг розвідника».
21.50 Зворотний зв'язок.
22.00 Про-відео.
22.30 СІТ-3.
22.40 Сьогодні на сьогодні.
22.50 Джемікс.
23.20 СІТ-3.

Середа, 4 травня

УТ-1

8.00 УТН.
8.10 Фінансовий огляд.
8.25 Україна і світ.
8.45 Свічадо. Реальність неможливого.
9.30 СВ — сімейний варіант.
10.00 Концерт фортепіанної музики.
10.35 Шкільний екран. 8 кл. Історія України. Відображення визвольної боротьби українського народу в історичних піснях і думах. (ХУ1-ХУП ст.).
11.05 Канал «Д».
11.50 Мультфільм.
12.00 УТН.
12.10 Худ.телефільм «Місце зустрічі змінити не можна». 1 серія.
16.00 УТН.
16.10 Синтез.
16.30 Грає заслужений артист України В.Кошуба (орган).
16.45 Футбол плюс...
17.15 На сцені і в класі. М.Манойло.
18.05 Мультфільм.
18.15 Господарем на землі.
18.45 Приватінфо.
19.00 УТН.
19.10 Ай Пі Київ інформує.
19.15 Муз.фільм «Співаночки мої».
19.35 Ближче до діла.
19.55 Візитна картка.
20.25 Мультфільм «Пригоди в королівстві». 11 серія.
20.55 Ай Пі Київ інформує.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.40 Ай Пі Київ інформує.
21.45 Худ.телефільм «Місце зустрічі змінити не можна». 2 серія.
22.55 Нон-стоп-рандеву.
0.15 УТН.

Канал «Останкіно»

5.15 Ранкова розминка.
5.30 «Ранок».
7.45 Огляд ринку нерухомості.
8.00 Новини.
8.20 «Сорока».
8.40 Прем'єра худ.телефільму «Петербурзькі таємниці». 9 серія.
9.40 Клуб мандрівників.
10.30 Джем.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Підприємець.
15.20 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тома Сойєра».
15.50 Джем.
16.20 Відповіді.
16.50 Загадка «СБ».
17.00 Новини.
17.25 Телерадіокомпанія «Мир».
17.50 Погода.
17.55 Прем'єра худ.телефільму «Петербурзькі таємниці». 9 серія.
18.55 Тема.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 Монолог.
20.55 Хокей. Чемпіонат світу. 1/4 фіналу. У перервах — Репортаж ні про що, Новини.
23.30 Програма «Х».

УТ-2, канал «Росія»

6.00 Вісті.
6.20 Потрібні... Потрібні...
6.30 Формула-730.
7.00 Час ділових людей.
7.30 Добрий ранок, Європо.
8.00 Всесвітні новини Ей-Бі-Сі.
8.30 «Кілька рядків про любов...».
8.45 Момент істини.
9.40 Селянське питання.
10.00 Вісті.
15.00 Вісті.
15.20 Студія «Рост».
15.50 Там-там новини.
16.05 Телегазета.
16.15 «Далекий Схід».
17.00 Здорово живеш.
17.15 Російська віза.
17.45 Свято кожного дня.
18.15 Всеперемагаючий голос віруючого.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» пропонує.
19.15 Кримінальна хроніка тижня.
19.35 Прем'єра худ. телефільму «Санта- Барбара». 313 серія.
20.25 Студія «Укртелефільм» представляє: «П'ять років після війни». Передача 1; 20.55 Ностальгія.
21.30 Театр Леся Курбаса: життя і смерть, і світле воскресіння.
22.05 Фільм-вистава «Заповіт Беретті».

Четвер, 5 травня

УТ-1

8.00 УТН.
8.10 Приватінфо.
8.25 Радіаційна гігієна.
8.55 "Стоїть явір над водою". Етнографічна програма.
9.25 Клас-юніор-бізнес.
10.25 П. Чайковський. Перший концерт для фортепіано з оркестром. (Виконує ...)
11.05 Артистичне казино.
11.35 Для дітей. «Чарівна квітка».
12.00 УТН.
12.10 Худ.телефільм «Місце зустрічі змінити не можна». 2 серія.
13.20 Святкове Пасхальне Богослужіння християн віри евангельської п'ятидесятників.
16.00 УТН.
16.10 Освітній канал для школярів. Фізико-математична школа. До вступних іспитів з математики. Світова література. А. де Сент-Екзюпері. «Маленький принц».
17.10 Тхеквандо. Чемпіонат України.
17.40 Дивовижний світ природи. Наук.-поп.фільми «Гренландський тюлень», «Восьминіг».
18.20 "Чарівна регата". Півфінал. Передача 1.
18.50 Співають сестри Тельнюк.
19.00 УТН.
19.10 Фінансовий огляд.
19.25 Док.телефільм «Чорнобиль. Тризна».
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти.
20.55 Ай Пі Київ інформує.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.40 Ай Пі Київ інформує.
21.45 Худ.телефільм «Місце зустрічі змінити не можна ». 3 серія.
22.55 Молодіжна студія. «Гарт».
23.55 Танцклуб «Донецьк» запрошує.
0.45 УТН.

Канал «Останкіно»

5.15 Ранкова розминка.
5.30 "Ранок".
7.45 Огляд ринку нерухомості.
8.00 Новини.
8.20 Подивись, послухай...
8.45 Прем'єра худ.телефільму «Петербурзькі таємниці». 10 серія.
9.45 У світі тварин /з сурдоперекладом/.
10.20 ... До 16 і старші.
11.00 Новини /з сурдоперекладом/.
11.20 "Гості з'їжджались на дачу...". Про дітей- інвалідів, вихованців дитячих будинків.
14.00 Новини /з сурдоперекладом/.
14.25 Підприємець.
15.05 Як досягти успіху.
15.20 Прем'єра мультфільму «Пригоди Тома Сойєра».
15.50 Співають «Воронезькі дівчата».
16.10 ... До 16 і старші.
16.50 Технодром.
17.00 Новини.
17.25 "За кулісами".
17.45 Документи і долі.
17.50 Погода.
17.55 Прем'єра худ.телефільму «Петербурзькі таємниці». 10 серія.
18.55 "Людина з глибини пейзажу". Авторська програма Ю.Нагібіна.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 Лотто «Мільйон».
20.55 Хокей. Чемпіонат світу. 1/4 фіналу. У перервах - Вагон 03, Новини.
23.30 Бумеранг.

УТ-2, канал «Росія»

6.00 Вісті.
6.20 Потрібні... Потрібні...
6.30 Формула-730.
7.00 Час ділових людей.
7.30 "Ностальжі" - музика всіх поколінь.
8.00 Всесвітні новини Ей-Бі-Сі.
8.30 Мульти-пульти.
8.35 Поїхали.
8.45 Худ.телефільм «Санта-Барбара». 312 серія.
9.35 Телегазета.
9.40 Селянське питання.
10.00 Вісті.
10.10 Худ.телефільм «Санта-Барбара». 313 серія.
15.00 Вісті.
15.20 Док.фільм.
15.30 "Пригоди ваучера".
15.50 Там-там новини.
16.05 "Сотвори добро...".
16.50 Мульти-пульти.
17.00 Будні.
17.30 Панове-товариші.
17.45 Свято кожного дня.
17.55 Телефільм.
18.15 Всеперемагаючий голос віруючого.
18.45 Київська панорама.
19.05 Муз.фільм «Тра-ля-ля, або Як вам це сподобається».
19.35 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 314 серія.
20.25 Митниця.
20.40 Студія «Укртелефільм» представляє: «П'ять днів після війни». Передача 2; 21.10 Від «А» до «Я». З історії села Мазепинці.
21.45 Співучі зірки України. Бенефіс Р.Кириченко.

П'ятниця, 6 травня

УТ-1

8.00 УТН.
8.10 Фінансовий огляд.
8.25 Концерт капели «Думка».
9.25 Запитуйте — відповідаємо. Діалог із заступником голови Фонду держмайна України В. Капцовим.
9.55 Телефільм «Маріам і Тадеуш».
10.15 Межа життя. Що далі?
11.15 Муз.фільм «Розступіться, зелен-гори».
11.40 Шкільний екран. 8 кл. Розвиток вітчизняної класичної музики. Творчість М. Лисенка.
12.00 УТН.
12.15 Молодіжна студія. «Гарт».
13.25 Худ.телефільм «Місце зустрічі змінити не можна». 3 серія.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. Маленькі сенсації.
16.50 В. Клин. Соната 5.
17.10 «Чарівна регата». Півфінал. Передача 2.
17.40 Ділові відомості.
17.55 Святковий концерт на честь Дня Перемоги. Трансляція з Палацу культури «Україна».
20.20 Громадська думка.
20.35 Реклама.
20.40 На добраніч, діти.
20.55 Ай Пі Київ інформує.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.40 Ай Пі Київ інформує.
21.45 Худ.телефільм «Місце зустрічі змінити не можна». 4 серія.
23.05 Арт-майдан.
0.05 УТН.
0.15 Сни напрокат. Таїланд.

Канал «Останкіно»

5.15 Ранкова розминка.
5.30 «Ранок».
7.45 Огляд ринку нерухомості.
8.00 Новини.
8.20 Мультфільм.
8.30 В гостях у казки. Худ.телефільм «Пташине молоко».
9.30 Футбол. На шляху до Уемблі.
10.30 Творчість народів світу.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Ділова хроніка.
14.35 Бридж.
14.55 Бізнес-клас.
15.10 В гостях у казки. Худ.телефільм «Пташине молоко».
16.10 Ти пам'ятаєш, товаришу...
16.50 Азбука власника.
17.00 Новини.
17.25 Новини культури.
17.40 Людина і закон.
18.10 Погода.
18.15 Японія з А.Колошиним.
18.45 Поле чудес.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 У клубі детективів. Прем'єра худ.телефільму «Ден Огаст». Фільм 2 (США).
21.45 Людина тижня.
22.05 Святковий мікрофон. Концерт, присвячений Дню радіо. У перерві — Новини.
23.45 Музобоз.
0.25 Авто-шоу.

УТ-2, УТ-3, канал «Росія»

6.00 Вісті.
6.20 Потрібні... Потрібні...
6.30 Формула-730.
7.00 Час ділових людей.
7.30 Ретро-шлягер.
8.00 Всесвітні новини Ей-Бі-Сі.
8.30 Мульти-пульти.
8.40 Поїхали.
8.50 Худ.телефільм «Санта-Барбара». 314 серія.
9.40 Селянське питання.
10.00 Вісті.
15.00 Вісті.
15.20 Студія «Рост».
15.50 Там-там новини.
16.05 «Військовий кур'єр».
16.20 «Острів».
16.50 Дісней по п'ятницях. «Діти, котрі занадто багато знали». Худ.фільм 1 серія.
17.45 Телегазета.
17.50 Свято кожного дня.
18.00 Дует «Писанка».
18.15 Всеперемагаючий голос віруючого.
18.45 Київська панорама.
19.05 Візитка. Ганна Безулик.
19.10 Мульти-бульки.
19.30 СНН.
20.00 Арт-і-шок.
20.20 Футбол як футбол.
21.20 Фешн-клаб.
21.40 Сьогодні на сьогодні.
21.50 Віннер-до.
22.00 МТБ представляє: «Перший погляд».
22.30 СІТ-3.
23.00 Класика світового кінематографа. Худ.фільм Ж.Ренуара «Велика ілюзія».
0.45 Про-відео.
1.15 СІТ-3.

Запитуєте — відповідаємо

Навіщо нам нові правила руху?

У зв'язку з уведенням у дію з 1 травня цього року перших національних Правил дорожнього руху України до редакції надходить чимало листів від читачів. Саме з цього приводу інтерв'ю нашого кореспондента з начальником головного управління Державтоінспекції МВС України генерал-майором міліції Б.П.Масловським.

— Борисе Петровичу, перш за все наші читачі цікавляться, чим спричинене введення нових Правил дорожнього руху?

— Нині чинні Правила прийняті ще за часів Радянського Союзу і були затверджені Міністерством внутрішніх справ, тобто мали відомчий характер. Вони містять чимало недоліків, суперечностей, наслідком чого були непорозуміння між працівниками Державтоінспекції та водіями. Отже, прийняття нових Правил дорожнього руху, позбавлених недоліків, визріло не на голому місці.

— А тепер безпосередньо про нові Правила. Наш читач В.Чарівний, водій з 20-річним стажем з Умані, цікавиться, чому в них немає розділу «Права і обов'язки інспектора ДАІ», а також не зазначено права водія щодо дій того ж інспектора?

— Права і обов'язки кожного працівника міліції вичерпно викладено в Законі України «Про міліцію», а безпосередньо співробітника ДАІ — у «Положенні про Державтоінспекцію». Ці законодавчі акти діють уже давно, були опубліковані у засобах масової інформації і доступні широкому загалу. Тож чи потрібно в кожному законодавчому акті, стосовному сфери дорожнього руху, їх дублювати? Мабуть, ні.

А тепер про водіїв. Якщо кожен з вас уважно ознайомиться з новими Правилами, то знайде у розділі «Обов'язки і права водіїв механічних транспортних засобів» чітку відповідь на другу частину питання, яке ви поставили. Дозволю собі процитувати пункт 2.11, згідно з яким кожен водій має право: «...знати причину зупинки транспортного засобу особою, яка здійснює нагляд за дорожнім рухом, а також її прізвище і посаду», «на відшкодування витрат у разі надання транспортного засобу працівникам міліції... для відправки до найближчого лікувального закладу осіб, які потребують негайної медичної допомоги, або для виконання непередбачених і невідкладних службових обов'язків, пов'язаних із затриманням правопорушників, та для транспортування пошкоджених транспортних засобів». При цьому особа, яка скористалася з транспортного засобу, зобов'язана видати довідку або зробити запис у дорожньому (маршрутному) листі із зазначенням пройденої відстані, тривалості поїздки, свого прізвища, посади, номера посвідчення, найменування своєї організації.

Зрозуміло, що ці права водіїв передбачають і протилежне, тобто покладають відповідні обов'язки на працівників Державтоінспекції. Отже, рамки дії службової особи чітко окреслені. У разі їх перевищення кожний учасник дорожнього руху може оскаржити рішення працівника ДАІ і, якщо це підтвердиться, цей працівник нестиме сувору відповідальність.

— Борисе Петровичу, як відомо, разом із новими Правилами дорожнього руху вводяться і талони до водійських посвідчень. Читачі А.Павловський з Харкова та О.Сич із с.Андрушівки Житомирської області зазначають у своїх листах, що талони вже колись були, тож чи варто до них повертатися, а також просять роз'яснити докладніше порядок видання цих талонів.

— Закон України «Про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за порушення правил, норм і стандартів, які стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху» передбачає повторність, тобто якщо протягом року водій допускає кілька однотипних порушень, відповідальність за кожне наступне посилюється. Зокрема це стосується керування транспортними засобами у нетверезому стані, ухилення осіб, яких затримали за підозрою у вживанні спиртного, від перевірки на стан сп'яніння, керування транспортними засобами, не зареєстрованими (не перереєстрованими) в установленому порядку, з підробленими номерними знаками, без номерних знаків або із знаком, що не належить транспортному засобові, за кермом якого перебуває водій. Так само, як і в разі, коли водій умисне прикриває номерний знак. Отже, ці порушення треба якось враховувати. А що нам через нашу загальну бідність ще далеко до відповідного комп'ютерного оснащення, ми й змушені були вдатися до талонів. До речі, у Японії та деяких інших країнах, де дуже високий рівень комп'ютеризації, теж є схожі талони. І це нікого не ображає. І взагалі не зрозуміло, чому має ображати. Якщо водій дисциплінований, його талон відповідно буде чистий, боятися йому нічого. Інша справа, що вчорашнім злісним порушникам треба буде дещо вгамувати свій запал. Бо у талоні будуть, так би мовити, віддзеркалюватися їхні витівки.

На відміну від старих талонів, на яких працівник ДАІ робив просічку, у новому робитимуть відповідний запис про порушення. Якщо протягом року той чи інший водій одержить чотири записи, інспектор вилучить у нього водійське посвідчення. У Державтоінспекції за місцем проживання порушника начальник вирішує, чи обмежитися стосовно цього водія лише штрафом за останнє порушення, чи ще й направити його на перевірку знань Правил дорожнього руху. У разі успішного складання «іспиту» водієві видають новий талон, куди переносять лише порушення, що підпадають під поняття «повторні» і термін їх дії не закінчився.

Тепер щодо порядку видання талонів до водійських посвідчень. Вирішено видавати їх водіям, які працюють на підприємствах, в установах та організаціях, безпосередньо за місцем роботи. Отже, згідно зі списками водіїв, що їх готує адміністрація, та після переказу на рахунок ДАІ грошей за талони, уповноважений службової особі видадуть відповідну кількість талонів. А потім, оформлені за місцем роботи, ці талони разом із водійськими посвідченнями, списками водіїв з особистими їхніми підписами та відомостями про складання ними заліків з нових Правил дорожнього руху подають до Державтоінспекції. Після того, як буде звірена правильність усіх записів,

списки та водійські посвідчення повертають уповноваженій на це службовій особі, а талони, за погодженням з керівництвом підприємства, організації або установи, вручає працівник Державтоінспекції на зборах водіїв за місцем роботи.

— Це стосується лише водіїв-професіоналів?

— Ні. Усіх водіїв, які працюють у тій чи іншій організації, а також і власників індивідуальних транспортних засобів. Коли ж водії-професіонали або індвласники з певних поважних причин не змогли одержати талони за списками підприємств, організацій чи установ, вони можуть їх одержати безпосередньо у підрозділах Державтоінспекції за місцем проживання. При цьому треба мати при собі паспорт або документ, що його замінює, посвідчення водія та квитанцію про сплату грошей за талон. На сьогодні це 12 тисяч карбованців.

— Отже, як я зрозумів, кожен водій, перш ніж одержати талон, має вивчити нові Правила дорожнього руху? Як це зробити? Бо, як пише читач із с.Красногорівки Полтавської області Василь Чигринець, не скрізь можна їх дістати. А якщо вони є, ціна надто висока.

— Так, безумовно, Правила треба знати. А тепер про навчання. Відповідно до Закону України «Про дорожній рух» організувати навчання громадян зобов'язані керівники підприємств, організацій та установ,в яких ці громадяни працюють. Органи освіти мають забезпечувати вивчення Правил у всіх дошкільних, середніх загальноосвітніх та вищих навчальних закладах, професійно-технічних училищах, а також підготовку відповідних спеціалістів. А підготовку людей похилого віку, інвалідів мають здійснювати органи соціального захисту. Уже почали навчання водіїв організації Спілки автомобілістів і Товариства сприяння обороні України. Це не усуває можливості того, що та чи інша людина може й сама вивчити Правила. Але слід наголосити, що працівники Державтоінспекції під час усної бесіди з такими водіями будуть перевіряти знання відмінностей нового «дорожнього кодексу» від нині чинного. Зазначу також, що Правила видані масовими тиражами українською та російською мовами редакціями газети «ДТП» (м.Вінниця, вул. Ботанічна, 23, тел.(0432) 35-31-50, 21-34-33) та журналу «Сигнал» (м.Київ, вул.Артема, 22, тел.(044) 216-86-84), їх придбали, як нам відомо, всі області України.На жаль, активнішими при цьому виявилися комерційні структури, ніж державна торгівля. Звідси й такі ціни. Але, які б вони дорогі не були, нові Правила все ж таки треба придбати й належно опанувати, бо керуватися з 1 травня на дорогах ми будемо вже лише ними. І компромісів тут бути не може.

Субота, 7 травня

УТ-1

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Українська красуня - 94.
9.40 Рідна мова.
9.55 Забуті імена. Академік Іван Горбачевський.
10.25 Доброго вам здоров'я. Пульмонологічний центр.
10.55 Худ.телефільм «Місце зустрічі змінити не можна». 4 серія.
12.10 Вервиця.
12.40 Еники-беники.
13.10 Сонячні кларнети. Конкурсна програма колективів Одещини.
14.30 Блага вість з Ріком Реннером.
15.00 УТН.
15.10 Живе слово.
15.40 Мау-мау.
16.30 Наше коло.
17.00 Сплески Віктора Хоменка.
17.30 Прем'єра телефільму «Історія Києва». Фільм 1 — «...І сотвориша град».
17.45 Клуб-700.
18.15 Хроніка МВС.
18.30 Чемпіонат України з футболу. «Буковина»—«Динамо». 2 тайм.
19.15 УТН.
19.25 Інтерконтакт.
20.10 Вікно в Америку.
20.40 На добраніч, діти.
20.55 Ай Пі Київ інформує.
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.40 Ай Пі Київ інформує.
21.45 Худ.телефільм «Місце зустрічі змінити не можна». 5 серія.
23.15 Чемпіонат України з футболу. «Чорноморець»—«Таврія». 2 тайм.
0.05 УТН.
0.15 Сни напрокат. Таїланд.

Канал «Останкіно»

6.20 Ранкова розминка.
6.35 Суботній ранок ділової людини.
7.10 Азартні ігри.
7.40 Слово пастиря. Моральна проповідь митрополита Смоленського і Калінінградського Кирила.
8.00 «Марафон-15» представляє... «Поклик джунглів».
8.30 Телерадіокомпанія «Мир» представляє: «Тік-так». Дитяча програма; Прем'єра док.телесеріалу «Галерея перших персон». Фільм 2 «Президент Республіки Португалія»; «Слідами Сатурна». Програма, присвячена 50-річчю Перемоги (Беларусь).
9.35 Ранкова пошта.
10.05 Медицина для тебе.
10.35 Урочисте вручення Міжнародного балетного призу Бенуа.
12.00 Прем'єра док.фільму «Його величність футбол».
12.30 «На війні як на війні». Худ.фільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Прем'єра худ.телефільму «Рінальдо Рінальдіні — отаман розбійників». 12 серія.
14.50 «Лабіринт». Карабаська драма: шлях до згоди.
15.20 У світі тварин. Прем'єра фільму «Життя зоопарків» (США).
16.00 Щасливий випадок.
16.50 До і після.
17.40 Прем'єра худ.фільму «Ганноверстріт» (США).
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини плюс.
20.35 Погода. Програма передач.
20.45 Монолог.
20.55 Хокей. Чемпіонат світу. Півфінал. У перерві — Новини, Погода.
23.30 Телешоу «50 х 50».

УТ-2, УТ-3, канал «Росія»

7.00 Вісті.
7.25 Мульти-пульти.
8.00 Студія «Рост».
8.30 «Білі плями історії Сибіру».
9.00 Казки для батьків.
9.30 Пілігрим.
10.15 «Як жити будемо?»
11.00 «Музична історія». Худ.фільм.
12.25 Сигнальний примірник.
12.35 Телеерудит.
12.55 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Великий хокей.
13.50 Ізабель. Розважальна вікторина.
14.35 XX вік у кадрі і за кадром. «Поруч із Зорге».
15.25 Футбол без кордонів.
16.20 Шарман-шоу.
17.20 Вустами маляти.
17.50 Цирк для всіх.
18.30 Київська панорама.
18.50 Точка зору.
19.05 Візитка. Анатолій Бондаренко.
19.10 «А-дія».
19.30 СНН.
20.00 Хіт-рік.
20.35 Візитка.
20.40 «Мегапол» представляє.
20.45 Вечірні розваги для дорослих по телефону.
21.25 М'арт.
21.55 Сьогодні на сьогодні.
22.00 Ток-шоу «Чорний кіт».
22.30 СІТ-3.
22.40 «Євразія ТБ» представляє: худ.фільм «Дві жінки».
0.35 СІТ-3.
0.40 Про-відео.

Неділя, 8 травня

УТ-1

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 Концерт капели бандуристів України.
9.30 Худ.телефільм «Місце зустрічі змінити не можна». 5 серія.
11.00 «На варті».
11.45 Всесвітній спортивний огляд «Жиллет».
12.15 Прем'єра телефільму «Історія Києва». Фільм 2 — «Столиця на кручах».
12.25 Літопис національного відродження. «Українська ніч 33-го».
13.55 Пектораль.
14.30 Зустрічі в Українському Домі. Митрополит Київський Філарет.
15.00 УТН.
15.10 Село і люди.
15.55 Худ.фільм «Воєнно-польовий роман».
17.25 Концерт органної музики.
18.15 Свічадо.
19.00 УТН.
19.20 Ай Пі Київ інформує.
19.25 Наодинці з усіма. Випуск 2.
20.15 Спорткур'єр.
20.25 Мультфільм «Суперкнига-2». 11 серія.
20.55 Ай Пі Київ інформує.
21.00 УТН.
21.20 Ай Пі Київ інформує.
21.25 Муз.відеофільм «Це загадкове ім'я Астрая».
21.50 Прем'єра телефільму «Історія Києва». Фільм 3 — «Прикраса світу».
22.00 «Без протоколу». Аналітична програма.
22.30 Кінопроба.
23.30 Мультфільми для дорослих.
23.50 УТН.
0.00 Сни напрокат. Таїланд.

Канал «Останкіно»

6.45 Ранкова розминка.
7.00 Година сили духу.
8.00 Без паузи.
8.30 З ранку раненько.
9.00 Полігон.
9.30 Тираж «Спортлото».
9.45 Доки всі вдома.
10.15 Ранкова зірка.
11.05 «Смак».
11.20 «Ми живемо, не забуваючи...». Музична кінопрограма.
11.50 Марафон-15.
12.30 Малі міста Росії.
13.00 Прем'єра мультфільму «Піф і Геркулес».
13.10 Прем'єра док. фільму «Підводна одіссея команди Кусто».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Телерадіокомпанія «Мир».
15.00 Клуб мандрівників.
15.50 Шпаргалка.
15.55 Прем'єра мультфільмів «Кіт Фелікс», «Справжні мисливці за привидами».
16.55 Живе дерево ремесел.
17.00 Новини.
17.15 «Я легковажний грузин». Б.Окуджава.
18.15 Телелоція.
18.30 Погода.
18.35 Прем'єра худ.телефільму «Мелодрама із замахом на вбивство».
20.00 Неділя. Інформаційно-публіцистична програма.
20.45 Спортивний уїк-енд.
20.55 Хокей. Чемпіонат світу. Фінал. У перерві — Новини.
23.30 Всесвітній конкурс відеокліпів.

УТ-2, УТ-3, канал «Росія»

7.00 Вісті.
7.25 Обпалена Перемога. Полеглим і живим присвячується.
11.15 «Вірність». Худ.фільм.
12.40 Обпалена Перемога.
13.00 Вісті.
13.20 Золота шпора.
13.50 Обпалена Перемога.
17.50 Яхад.
18.30 Обличчям до столиці.
19.00 Візитка. Ганна Безлюдна.
19.05 Мульти-бульки.
19.30 СНН.
20.00 Візитка.
20.05 Телесеріал «Следжхаммер». 5 серія.
20.35 Чорним по білому.
20.40 Капітан-відео.
21.00 Худ.фільм «Сеньйорита». 101, 102 серії.
22.00 Ексклюзив. Анатолій Гайдамака.
22.30 СІТ-3.
22.30 Сьогодні на сьогодні.
22.50 «СНИ».
23.10 Джемікс.
23.40 СІТ-3.
23.45 Про-відео.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець. ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 312202.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311080.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».